

UutisKymi
Jouluna 1984

Pääjohtajan joulutervehdys

Poikkeuksellisen sateisen kesän ja syksyn jälkeen meillä on taas joulun, valon juhla. Mieluisa tehtäväni on yhtiön lehden välityksellä toivottaa Teille, arvoisat yhtiöläiset, ja Teidän perheille sekä eläkeläisillemme HYVÄÄ JOULUA!

Tämänkertaisen joulutervehdykseni yhteydessä minulla on pitkästä aikaa parempaa kerrottavaa. Yhtiössämme on nyt päättyvässä vuonna vallinnut täysytyöllisyys. Metsäteollisuuden tuotteilla on ollut kysyntää ja tehtaamme tuotantokapasiteetti on voitu pitää jokseenkin täydessä käytössä. Kymi-ryhmän liikevaihto ylittäneekin hyvän kysynnän seurauksena runsaalla neljänneksellä viime vuoden liikevaihdon.

Sähkö- ja konepajateollisuudella vuosi on ollut hiljaisempi ja Strömberg-ryhmän liikevaihdon kasvu jää nyt vaatimattomaksi. Vilkas kaupankäynti vuoden aikana ja kasvanut tilauskanta enteilevät kuitenkin ensi vuodesta parempaa.

Mielestäni kahden viime vuoden aikana saamamme kokemukset ovat osoittaneet, että Kymin ja Strömbergin fuusiolla on ollut suhdanteita tasoittava vaikutus. Vuonna 1983 oli sähköteollisuudella hyvä vuosi, mutta metsäteollisuudella heikko; kuluvana vuonna tilanne on ollut päinvastainen.

Yhtiömme kehittämistä ja uudistamista on vuoden aikana jatkettu. Emoyhtiön toimintoja on vahvistettu sekä Kymi- että Strömbergryhmässä. Näkymät ovatkin nyt melko valoisat ja voimme siirtyä uuteen vuoteen selvästi paremmista taloudellisista asemista kuin vuosi sitten.

Kuluvan vuoden hyvät tulokset saatiin aikaan johdon ja henkilöstön menestyksellisellä ja määrätietoisella yhteistyöllä. Tästä haluan esittää Teille kaikille parhaat kiitokseni.

Toivotan kaikille yhtiöläisille HYVÄÄ UUTTA VUOTTA!

Fredrik Casten

Ensi vuodesta peilikuva

Kokonaissaavutuksesta tänä vuonna hyvä

"Kymi-ryhmän kokonaissaavutus tuotannon määrinä samoin kuin taloudellisina tuloksinakin ilmaistuna muodostuu tänä vuonna hyväksi. Me ylitämme asetetut vähimmäistavoitteet. Kiitos saavutuksista kuuluu jokaiselle henkilökuntaamme kuulvalle", sanoo Kymi-ryhmän johtaja, varatoimitusjohtaja Heikki Kellokoski.

Hän huomauttaa tilanteen kuitenkin vaihdelleen paljonkin eri tulosyksiköissä.

"Metsäpuolella puu on liikkunut hyvin. Puupulaa ei ole ollut kuin hetkellisesti Soinlahden sahalla. Sahateollisuudessa alkuvuonna ollut hyvän kysynnän kausi heikkeni syksyllä nopeasti. Erittäin kuusisahatavaran tilanne on perin huono."

Kellokoski kertoo kuusisahatavaran hinnan pudonneen kevään tasosta samanaikaisesti, kun kuusitukin hinta on noussut ja toteaa sahoilla jäätävän huomattavasti asetetuista vähimmäistavoitteista.

"Sellutehdas puolestaan saavuttaa oman vuosituotantoennätyksensä, mutta hinnallinen kehitys on kääntynyt voimakkaan nousun kaudesta nopeaan laskuun." Markkinasellussa, jota Kymillä ei ole, tilanne on kääntynyt vahvasta hyvinkin epävarmaksi ja nyt puhutaan jälleen markkinasellun tuotannon rajoittamisesta.

Paperilla valoisaa kartongilla heikompaa

Paperiteollisuuden MF-yksikössä sanomalehtipaperin tilanne on kääntynyt niin määrällisesti kuin hinnallisestikin parempaan suuntaan alkuvuoden seisokkien jälkeen. SC-yksikössä markkinatilanne on koko vuoden jatkunut vahvana, seisokkeja on aiheutunut vain SC-offsetpaperin kehitysinvestoinneista PK 18:lla.

Hienopaperiyksikössä aivan vuoden lopulle saakka vallinnut vahva markkinatilanne on puolestaan voimakkaasti muuttumassa.

"Vuoden 1983 alhaista hintatasoa saatiin kuluneen vuoden aikana useaan otteeseen korotetuksi, mutta varastotilanteen muuttumisesta johtuva näennäinen kysynnän heikkeneminen maailmanmarkkinoilla on jo johtanut seisokkipäätöksiin."

Päällystetty- ja MG-paperiyksikön tuotteiden kysynnän Kellokoski luonnehtii koko vuoden ajalta hyväksi, myös tuotteiden hintoja on onnistuttu nostamaan.

Kartonkitehtaan vuosi on ollut kaksijakoinen: "Alkuvuosi oli erittäin huono. Selun myyntihinnan nousua ei saatu riittävän nopeasti vietyä kartongin hintoihin. Samanaikaisesti uuden painehiomon käyntiainaja toi li-

säkustannuksia, jotka heikensivät taloudellista tulosta."

"Vuoden toisella puolella tilanne on hivenen parantunut Juantehtaalla. Hintoja on voitu nostaa, mutta tulostavoitteen saavuttaminen edellyttää tiukkaa taloutta ja kustannusten leikkausta edelleen", analysoi Kellokoski.

Kemian teollisuus ylittää asetetut vähimmäistavoitteet lähinnä siitä syystä, että vuosi on valkaisuaineita käyttävän metsäteollisuuden osalta ollut menestyksellinen.

Vuodesta 1985 peilikuva

"Näemme ensi vuoden muodostuvan tavallaan vuoden 1984 peilikuvaksi. Hyvän alkuvuoden ennakoidaan heikkenevän toiselle vuosipuolelle mentäessä. Tämä koskee lähinnä puuvaapaata päällystämätöntä hienopaperia."

"Suuri kapasiteetin kasvu Suomessa, Ruotsissa, Englannissa, Brasiliassa ja Pohjois-Amerikassa johtaa ylitarjontatilanteeseen kaikkine paperintuottajan kannalta negatiivisine vaikutuksineen", varoittaa Kellokoski.

Henkilökuntabudjetin vuodelle 1985 Kellokoski luonnehtii kuluvan vuoden kaltaiseksi. Vähennykset johdettavat Juankoskella tehdyistä

"Kiitos tämän vuoden hyvistä saavutuksista kuuluu kaikille kymiläisille", toteaa varatoimitusjohtaja Heikki Kellokoski.

järjestelyistä ja Jyväskylässä toimivan Kymtac-yksikön myynnistä.

Uusimista, ei muita isoja investointeja

PK 11:n uusiminen ajoittuu vuoden 1985 lopulle ja vuoden 1986 alkuun. Sen vuoksi ei kyseisille vuosille voi suunnitella muuta isoa investointia, kartoittaa Kellokoski investointitilannetta lähivuosina.

"Tietenkin strateginen suunnittelumme sisältää useita kohteita, muun muassa koneusintoja. PK 7:n uusinnan näen tärkeänä. Yhdenmukainen laatutase PK 7:n ja PK 8:n kohdalla mahdollistaisi tuotantotoiminnan optimoinnin hienopaperiyksikössä."

Organisaatiomuutos onnistui

Kuluneena vuonna teh-

dyn paperiteollisuuden organisaatiomuutoksen vaikutukset tuntuvat ainakin tässä vaiheessa positiivisilta. Tuloshakuisuus ja innokas pyrkiminen toiminnan kehittämiseen ovat ilmeisiä parannuksia, sanoo Kellokoski.

Myynteihin hyvät syyt

"Kymmene Papier oli jo tehnyt tehtävänsä. Markkinat on rakennettu PK 8:n tuotteiden vientiä varten ja toimitukset voidaan hoitaa Kuusankoskelta käsin", toteaa Kellokoski syyksi luopumiseen jalostusteollisuuden yhdestä osasta.

"Luopuminen Kymtaccarrapaperiyksiköstä ja osasta Tilgmannia liittyvät järkevään toimialarationalisointiin ja metsäyhtiöiden keskeiseen yhteistyöhön. Tämä kaikki sisältyvät Kymi-ryhmän kokonaistrategiaan ja sen toteuttamiseen."

"Metsää emme myy. Metsävaihtojen kautta pyrimme suurentamaan yhtenäisiä metsäläitä. Mielenkiintoiset ostotkaan eivät ole poisluettuja."

"Yritysostoja ei Kymillä ole konkreettisenä mielessä. Kohteiden tulee sopia hyvin kokonaisuutemme ja strategiaamme sekä niiden tulee omilta osiltaan täyttää vähimmäistuottotavoitteemme."

18.12.1984

Joulu-tervehdys

Apulaistutkija Liisi Helkala kertoo sivulla 5 mitä hänelle merkitsevät jouluiset sanat: Ja maassa rauha.

Miten metsä nähdään

Kymin entinen metsäpäällikkö, metsäneuvos Henry Kvist ja tunnettu luonnonkuvaaja Hannu Hautala kertovat sivuilla 8 ja 9 suhteestaan metsään.

Sähköllä kulkeva auto

Kymi-Strömberg Oy:n Strömberg-ryhmä on mukana kehittämässä kotimaista sähköautoa. Lisää uudesta tekniikasta sivulla 11.

Painotyötä avaruusajassa

Kustannustoiminta ja graafinen teollisuus ovat Singaporen kehittyneitä aloja. Paperinmyynnille alue on otollinen. Asiasta lähemmin sivuilla 12 ja 13.

Voikkaan paperitehtaan PK 11:n uudistaminen nostaa Kymin tuotteiden jalostusastetta ja parantaa yhtiön kilpailukykyä.

PK 11:n uudistusprojekti käynnistyy

Kymi-Strömberg Oy:n hallitus on 13.12. pitämässään kokouksessa hyväksynyt Voikkaan paperitehtaan PK 11:n tuotantosuunnan muuttamiseen tarvittavat investointivarat sekä koneusinnan projektiorganisaation.

"PK 11:n tuotantosuunnan muuttaminen nykyisestä konekalanteroidusta sanomalehtipaperista pintaliimatuihin ja pigmentoituihin la-

jeihin ei tähtää pelkästään Voikkaan paperitehtaan kannattavuuden parantamiseen, vaan se on nähtävä Kymi-ryhmän paperiteollisuuden kehitysstrategian keskeisenä investointina", toteaa paperiteollisuuden johtaja Peter Stackelberg.

"Tämä tulevan vuoden mittavin investointi Kymi-Strömberg Oy:ssä nostaa paperiteollisuutemme jalos-

tusastetta ja parantaa sekä kilpailukykyämme että tuotavuutta", huomauttaa Stackelberg.

Investoinnit, kokonaisuutena 210 miljoonaa markkaa, kattavat hiomon lajittelumuutokset ja rejektinkäsittelykapasiteetin lisäyksen, valkaisu- ja vesisysteemin uudistamisen, viira- ja kuivausosan muutok-

set, pintakäsittelyasemat liimakeittiöineen, uuden konekalanterin ja uuden pinta- ja prosessitietokonejärjestelmä uusitaan.

Suunnitelmien mukaan PK 11 käynnistyy uudistettuna vuoden 1986 maaliskuussa. Vuosituotannoksi muodostuu lopputuotteen neliömetripainosta riippuen noin 120 000 tonnia.

Yhtyneet ostaa Kymtacin

Kymi-Strömberg on myynyt Yhtyneet Paperitehtaat Oy:lle Jyväskylässä toimivan Kymtac-tarrapaperitehtaan, joka on ollut yksi Kymin jalostusteollisuuden tuloksikkaimista.

Kauppa liittyy Yhtyneiden ja Kymi-Strömbergin neuvottelemaan jalostusteollisuuden toimialarationalisointiin. Siihen kuuluu myös, että Yhtyneet tulee Kymi-Strömbergin aikaisemmin yksin omistaman Oy Tilgmann Ab:n toiseksi pääosakkaaksi.

Yhtyneet on jo aiemmin ostanut Tilgmannin kotolinjan sekä yhtiön pakkaustuotantoon liittyvän taitotiedon.

Metsäministeri Iranista

Iranin varametsäteollisuusministerin Masoud Khoosdelin johtama valtuuskunta kävi 12.12. tutustumiskäynnillä Kymi-ryhmän tehtailla Kuusankoskella. Mukana valtuuskunnassa oli mm. tuotantojohtaja Mehdi Jazayeri Masseri Pars Paper-yhtiöstä. Kymi myi kyseiselle yhtiölle tietotaitoa vuosina 1977 ja 1978 Jaakko Pöyry International Oy:n välityksellä.

Iran on Kymin paperiteollisuuden huomattava asiakas. Parhaillaan mm. toimitetaan maahan 10 000 tonnin erää koulukirjapaperia.

Vierailun tehdenkäynnin suuntautuvat Kuusanniemmen sellutehtaalle sekä Voikkaan ja Kymin paperitehtaille.

Uusi A4-linja koekäytössä

Kymin paperitehtaan arkkisalissa on otettu koekäyttöön uusi A4-valmistuslinja. Linja liittyy projektiin, jolla Kymin A4-paperin tuotantokapasiteettia nostetaan 27 000 tonnista aluksi 50 000 tonniin vuodessa, ja myöhemmin 90 000 tonniin.

Joulukuun 10. päivänä alkaneen koekäyttövaiheen aikana pyritään käyttöpäällikkö Rainer Sundströmin mukaan saavuttamaan mahdollisimman nopeasti normaalit tuotanto-olosuhteet.

"Kysymyksessä on kuitenkin sangen monimutkainen tuotantolinja, joten normaalituotantoon pääse-

minen ei ole kovin lyhyen ajan kysymys. Myös henkilökunnan koulutus vie jonkin aikaa, 5-vuorokäytöksen jokaisen vuoron kouluttamiseen kuluneen jo noin kaksi viikkoa", hän arvioi.

Laitteiston käynnistys on Sundströmin mukaan tapahtunut normaalisti ja henkilökunta on omaksunut uudet laitteet hyvin. "Pitkin linjaa on pientä säädettävää, mutta mitään suuria ongelmia ei ole esiintynyt. Monen erillisen komponentin nivoutuminen yhteen ei ole koskaan yksinkertaista", hän kertoo.

Normaalituotannon saa-

vuttaminen vienee aikaa noin kaksi kuukautta, jonka jälkeen linja tuottaa A4-arkkeja 150 tonnin päivävuuhdilla.

Arkkisalin molemmilla A4-valmistuslinjoilla on yhteinen loppupää, eli molemmat käyttävät samaa palletointilaitetta sekä kuittemuovipakkausyksikköä. Käytännössä tämä merkitsee sitä, että linjat eivät voi olla toiminnassa yhtä aikaa. Uudelle linjalle on Sundströmin mukaan suunnitella tulevaisuudessa oma palletoija ja pakkausyksikkö,

Jatkuu sivulla 14.

*Uutiskymi
toivottaa
kaikille lukijoilleen
Hyvää ja
Rauhallista Joulua*

Kuusankosken kuohuja kosken länsirannalla. Keskellä näkyvä rakennus on keilapaviljonki.

Kuusankosken paperi- ja sellutehdas Kuusaan saarella.

Kuusankosken selluloosatehdas Kuusaan saarella. Tehdas oli ensimmäisiä sulfittiselluloosatehtaita Suomessa.

Näkymä Kuusankosken paperitehtaan konesalista.

Kuvatervehdys 70 vuoden takaa

Kun vuosisata oli vielä nuori, näytti Kymintehtaalla tällaiselta. Oltiin nykyajan kynnyksellä: tehtaat olivat pitkälle kehittyneitä ja tehdaskylien itsenäistymisen Kuusankosken kunaksi oli jo hyvällä alulla.

Tämä pieni kuvakoelma esittää Kymintehtasta jäsenselämää 1910-luvulla. Kolme suurta paperitehdasta, Kymin, Kuusankosken ja Voikkaan tehtaat olivat juuri sulautuneet yhteen ja oli syntynyt Kymin Osakeyhtiö.

Näihin aikoihin Kymi-yhtiö oli Pohjoismaiden

suurin paperintuottaja. Yhtiön päämarkkinat olivat silloisella Venäjällä, minne meni tuotannosta peräti 90 prosenttia.

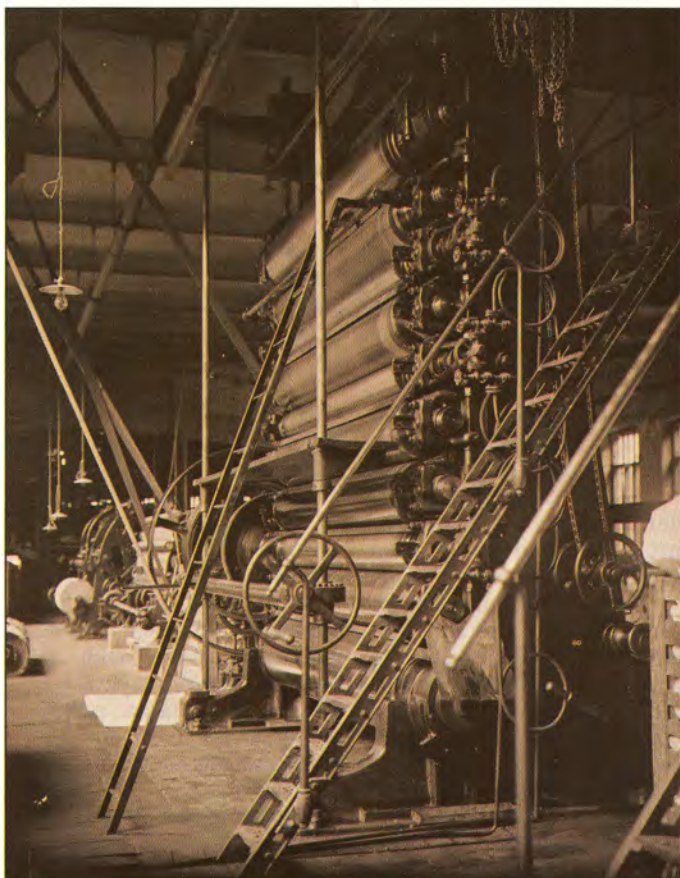
Tällä sivulla olevat kuvat julkaistaan nyt ensimmäisen kerran torikuvaa lukuun ottamatta. Kuvat ovat peräisin Kymi-yhtiön entisen apulaiskonttoripäällikön Georg Sandmanin (1887–1918) albumista, jonka hänen poikansa hiljattain lahjoitti Kymin valokuva-arkistoon. Oletettavasti osa kuvista on pappi-Sandmanin itsensä ottamia.

Näkymä Kuusankosken länsirannalta nykyisen vesivoimalaitoksen kohdalta. Puurakennukset entisiä virkailijoiden asuntoja.

Kymintehtaan litviikkilaani eli tori, joka sijaitsi nykyisen tehdasalueen sisäpuolella.

Kiillotuskalanteri Kymin paperitehtaalla.

Yhtiön rakennuttamia työntekijöiden asuinrakennuksia Kymintehtaalla.

"Kello 12 Kymintehtaalla", lukee Georg Sandmanin albumissa tämän kuvan kohdalla.

Kaikki on suhteellista, sanoi kerran herran nimeltään Albert Einstein. Joku toinen viisas sanoi saman asian siten, että sokeitten joukossa yksisilmäinenkin on kuningas. Niin myös todella huonoihin vuosiin verrattuna pienikin "petraus" on parempaan päin. Olihan Konsta Jylhälläkin ns. parempi valssi. Maakusia.

Suomen suhteellisen Hyvää Vuotta 1984 käy tuskin kieltäminen. Yhdysvaltain talouselämä oli mahtavassa vauhdissa ja siellä markkinat vetivät. Monen maan, kuten myös Suomen, kasvu-uvut perustuivat osaltaan juuri Yhdysvaltoihin suun-

Hyvä vai huono vuosi?

tautuneen viennin lisäykseen.

Manner-Eurooppaa USA ei kuitenkaan syyttänyt, kuten perinteinen sääntö olisi edellyttänyt. Länsi-Euroopan suurissa teollisuusmaissa suhdanteet olivat laimeat. Yhtä paljon kuin nykyisin peräänkuulutetaan USA:n dollarin korkeaa arvoa, voisi myös ihmetellä, mikä täällä on vikana. Mikään vanha syytyn (USA) ei ota enää paalukseen?

Samasta syystä ns. ekonomistit ovat jo pitkään olleet ymmällään. Yleisin veikkaus vuodesta 1985 lähtee siitä, että alkava vuosi on päättyvää tahmeampi. Vuodesta 1986 olemme kaikki yhtä viisaita. Alkavaa huonompi vai parempi? Lottovoitto on tietäjän, tosin ei puhtaana käteen.

Päättyvä vuosi joka tapauksessa osoitti, ettei Suomen Perustalous ole aivan rempallaan. Voisi se tietysti olla parempi-

kin, kuten Konstan parempi valssi. Yhden vuoden tulosta on silti luettava samalla varovaisuudella kuin on uskomisen mahdollisuuteen saada toisen kerran peräkkäin 13 oikein veikkauksessa.

Tappioiden pienentyminen ei nimittäin ole sama asia kuin kannattavuuden kohentuminen pitkällä tähtäyksellä. Teollisuuden yritystoiminta on niin pitkäjänteistä, että yksittäisen vuoden tarkastelu erillisenä joh-

taa harhaan. Mm. tästä on Suomen Pankin pääjohtaja meitä varoittanut.

Koko Suomen teollisuutta ajatellen jäänee tuotto omalle pääomalle näin "hyvänäkin vuotena" vain muutaman prosentin tasolle. Oman pääoman reaalisien tuottojen tulisi vuosittain kuitenkin olla reilusti yli 5 prosentin, jotta siihen sisältyvä riski tulisi myös jollakin tavalla katetuksi.

No - joulu on edessä, vaikka talousasioita sitenkään ei voine noin vain unohtaa. Jos unohdetaan - maksaa ensi vuonna. Kuulemani mukaan keskivertoperheeltä (=van-

hemmat + yksi lapsi) menee joulujuhliin lähes 2 000 markkaa. Jonkun menot ovat tietysti toisen tulot. Näinhän sen kansantulon ja työllisyyden yhtälö unpeutetaan.

Sittenkin - joulu on vain kerran vuodessa. Nyt se on pitkä ja "kuluttava". Yritetään pärjällä ja tavataan taas vuonna 1985.

Olen itse iloinnut pakisemisestani tällä palstalla. Voi kunpa tunne olisi molemminpuolinen. Se olisi paras Joululahja Po-varille.

Poovu

Ja maassa rauha

Armo teille ja rauha Jumalalta, meidän Isältämme ja Herralta Jeesukselta Kristukselta.

Vietämme adventtiaikaa. Tuntemme mielessämme kiehtovaa odotusta, vaikka peitämme sitä parhaamme mukaan kiireeseen ja arkiseen työhömmö. Mutta koneiden jyskeestä, sellutehtaan hajuista ja synkeistä syysilmoista huolimatta suuntaamme mieleemme jo joulun. Siinä koneen tasaisesti käydessä ja rullanvaihtoa odotellessa voi suunnitella jouluvalmisteluja ja lahjaos-toksia. Tai jos työ vaatii ajatuksemme, voimme jo kotimatalla siirtyä odotuksen tunnelmiin.

Joulun odotukset lienevät melko yhteiset kaikille. Lapsille ovat lahjatoiveet päällimmäisinä, mutta eivätköhän aikuisten toiveet kohdistu todelliseen joulurauhaan valkeine jouluineen ja yhteyden kokemiseen lähimpien kanssa.

Raamatussa meille on kuvattu joulun odotusta, kun Jesajan 9. luvussa kerrotaan: "Kansa, joka pimeydessä vaelttaa, näkee suuren valkeuden; jotka asuvat kuoleman varjon maassa, niille loistaa valkeus." Valkeaa joulua odottaessamme muistakaamme tätä valkeutta, jonka profeetta on meille ennustanut. Mutta hän ennustaa meille myös todellisesta joululahjasta: "Sillä lapsi on meille syntynyt, poika on meille annettu, jonka hartioilla on herraus, ja hänen nimensä on: Ihmeellinen neuvonantaja, Väkevä Jumala, Iankaikkinen isä, Rauhantuhtinas. Herraus on oleva suuri ja rauha loppumaton." Rauhann odotus on siten liittynyt joulun odotukseen jo silloin.

Uudessa Testamentissa on meille kerrottu joulun odotuksesta, kun enkeli Gabriel tuli Marian tykö ja sanoi: "Terve armoitettu! Herra olkoon sinun kanssa-

si. Älä pelkkää, Maria; sillä sinä olet saanut armon Jumalan edessä. Ja katso, sinä tulet raskaaksi ja synnyttät pojan, ja sinun on annettava hänelle nimi Jeesus. Hän on oleva suuri, ja hänet pitää kutsuttaman Korkeimman Pojaksi." Ja Maria vastasi: "Katso, minä olen Herran palvelijatar; tapahtukoon minulle sinun sanasi mukaan." Myös Joosef odotti joulua, sillä hänelle ilmestyi unessa Herran enkeli, joka sanoi: "Joosef, Daavidin poika, älä pelkkää ottaa tykösi Mariaa, vaimoasi; sillä se, mikä hänessä on siinnyt, on Pyhästä Hengestä. Ja hän on synnyttävä pojan, ja sinun on annettava hänelle nimi Jeesus, sillä hän on vapahtava kansansa heidän synneistensä." Näin taivaallinen Isämme salli enkelin välityksellä Marian ja Joosefin odottaa yhteistä joulua ja kokea yhteyttä keskenään.

Missä määrin joulu vastaa tänä vuonna meidän odotuksiamme? Aineellisesti kaiken pitäisi olla järjestyksessä: koneet ovat olleet käyn-

nissä, tilauksia on riittänyt ja paperirullat ovat lähteneet maailmalle. Myös ulkoiset puitteet ovat useimmiten kunnossa: koti siisti, kinkku paistettuna, lahjat valmiina ja luontokin juhlapuvussa. Tästä kaikesta osaa parhaiten iloita lapsi. Mutta moni aikuinen huomaa jouluna odottaneensa jotain muutakin. Silloin on hyvä huomata jouluevanke-liumin kohta: "heille ei ollut sijaa majatalossa". Marian ja Joosefin joulua ei ollut täydellinen, vaan heillä oli todellinen hätä ja ahdistus, sillä "Marian synnyttämisen aika tuli". Muistaisimmeko tätä jouluevanke-liumin sanaa, jos koemme tänä jouluna pettymyksen omiin odotuksiimme nähden?

Marian ja Joosefin pettymyksestä huolimatta Herran enkeli sanoi paimenille, jotka olivat kedolla vartioimassa yöllä laumaansa ja joiden ympärillä loisti Herran kirkkaus: "Älkää peljätkö: sillä katso, minä ilmoitan teille suuren ilon, joka on tuleva kaikelle kansalle:

teille on tänä päivänä syntynyt Vapahtaja, joka on Kristus, Herra, Daavidin kaulungissa. Ja tämä on teille merkinä: te löydätte lapsen kapaloituna ja seimessä makamassa." Kaikelle kansalle! Meillekin!

Marian ja Joosefin koke-ma pettymys olikin Jumalan suunnittelema merkki paimenille. Näin on meidänkin kohdallamme: tarvitsemme jonkin merkin tienviitaksemme taivaan tiellä päästäksemme perille joulun lapsen luo. Ja jos meiltä ovat jääneet huomaamatta Hänen hyvät merkkinsä, joutuu Hän ohjaamaan meitä pettymysten kautta.

Ja yhtäkkiä oli enkelien kanssa suuri joukko taivaallista sotaväkeä, ja he ylistivät Jumalaa ja sanoivat: "Kunnia Jumalalle korkeuksissa, ja maassa rauha ihmisten kesken, joita kohtaan hänellä on hyvä tahto!" Myös paimenet kiittivät ja ylistivät Jumalaa kaikesta, minkä olivat kuulleet ja nähneet, palatessaan Jeesuksen luota.

Ensimmäisenä jouluna paimenet jättivät yöllä työnsä kiiruhtaakseen etsimään lasta. Myös meidän aikanamme hiljensivät koneet, ja työt keskeytyvät voidaksemme tehdä samoin. Ja hänet löydettyämme antakaamme tilaa sydämemme majassa tälle Jumalalle, kun itse joulurauhaa, kun itse Rauhantuhtinas on tullut vieraaksemme. Hän sanoo: "Rauhan minä jätän teille; minun rauhani - sen minä annan teille." Sen saatuaamme haluamme sydäme-stämme yhtyä paimenten kanssa kiittämään ja ylistämään Jumalaa enkelten lailla: "Kunnia Jumalalle korkeudessa, ja maassa rauha."

Liisi Helkala

Eläkeläiset joulun tunnelmaan

"Taloudellinen tulos Voikkaan paperitehtaan osalta tulee tänä vuonna muodostumaan huomattavasti paremmaksi kuin viime vuonna, mutta jää kuitenkin heikoksi. Sen sijaan Kuusan-niemen sellutehtaan ja Kymmin paperitehtaan tulokset tulevat olemaan tyydyttävät", mainitsi tehtaanjohtaja Anders Lund tervehdys-saanoissaan eläkeläisten joulujuhlissa Voikkaan seuratalolla 11. joulukuuta.

"Parantunut kannattavuus antaa mahdollisuuden jatkaa Voikkaan paperitehtaan aloitettua kehitysohjelmalla kilpailukykyyn lisäämiseksi."

Lund käsitteli myös tehtaan WSOP-investointia ja PK 11:n tuotantosuunnan muutosta valmistamaan pigmentoituja laatuja.

"Nämä ovat varmaan eläkeläisten mielestä arkisia tietoja esitettäväksi joulujuhlissa, mutta meidän mielestämme vain uusiutuva tehdas on elävä tehdas. Tehdas ei kuitenkaan toimi ilman tehokasta organisaatiota ja ammattitaitoista käyttöhenkilökuntaa. Teidän työtänne jatkaneet ovat kiitettävällä tavalla selvinneet niistä tehtävistä, joita edellä mainitut muutokset ovat tuoneet mukanaan", mainitsi Lund.

"Kyllä tiedot yhtiöstä edelleen kiinnostavat", mainitsi Betty Grönroos, joka on osallistunut juhliin jo vuodesta 1953 lähtien. "Hyvältä tuntuu, jos yhtiöllä menee hyvin."

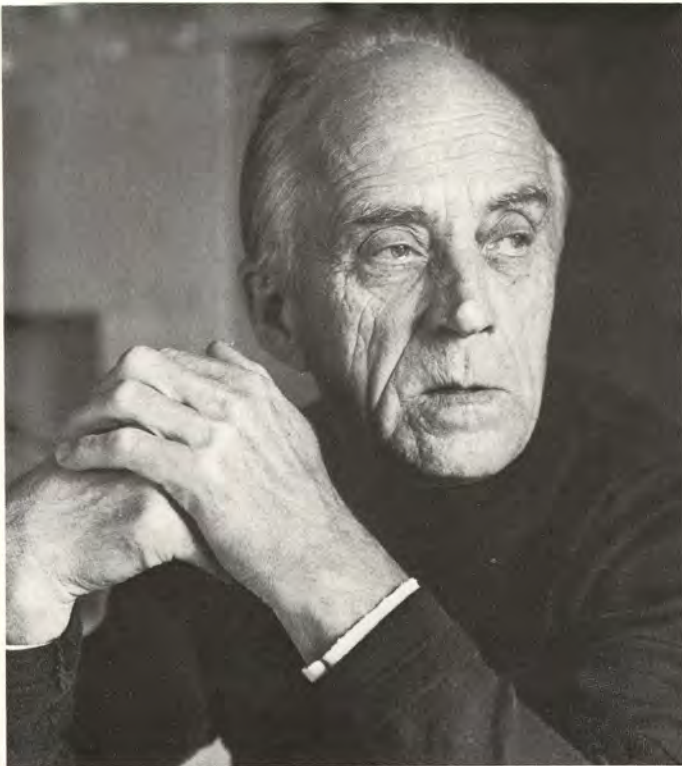
Pienten tonttujen leikki tuntuu rouva Grönroosista viehättävimmältä, Elsa Tähtinen vieressä muistuttaa juhlissa aina olleen myös hyviä taiteilijoita.

Voikkaan eläkeläisten juhlan aloitti Kuusankosken Työväen Soittajat johtajanaan kapellimestari Pertti Huuhko. Pilkanmaan koulun toisen luokan oppilaat esittivät opettaja Taimi Härkösen ohjaaman tonttuleikin.

Laulajatar Raita Karpo esiintyi kahteen otteeseen säestäjänään Anu Rummukainen. Joulunäytelmän Kirje Marsista esittivät Pilkanmaan koulun neljännen luokan oppilaat.

Kahvitarjoilun jälkeisen osuuden aloittivat Pilkanmaan koulun musiikkikerhon oppilaat, jouluevanke-liumin esittivät myös Pilkanmaan koululaiset. Joulupuheen piti pastori Juha Pesonen.

"Joulujuhliin Voikkaan seuratalolle ja Koskelaan oli tänä vuonna kutsuttu kaikkiaan 1946 eläkeläistä", totesi järjestelyistä vastannut Eeva-Kaisa Airaksinen.

”Kun kerran eläkkeelle jäin, niin jäin sitten kunnolla. On sitä tullut elämän varrella jo tarpeeksi touhuttua”, sanoo Niilo Vepsäläinen.

Kunnolla eläkkeellä

Kuusikymmentä oli Niilo Vepsäläisen elämässä ratkaiseva luku. Täytettyään 60 vuotta hän jäi kerralla eläkkeelle kaikista luottamustoimistaan. Ja kaksi vuotta myöhemmin, toukokuussa 1983 eli heti kun säännökset sallivat, hän jäi myös rintamieseläkkeelle. ”Täytyi antaa työtilaisuuksia nuoremille, kun uusi luuta lakaisee paremmin kuin vanha”, Vepsäläinen vitsailee. ”Eikä siitä eläkkeestä mitään nauti, jos enää keppi kädessä liikkumaan pääsee.”

Ennen eläkkeelle siirtymistään Niilo Vepsäläinen ehti työskennellä Voikkaan puuhiomolla ja kuorimolla melkein 33 vuotta. Hän arvelee työnsä puuhiomossa olleen yksi paperitehtaan raskaimmista, kun puuta hiomakoneisiin pakattaessa sai pelata koko kropalla ja epäilee, tokko ruumiillisesti yhtä raskasta työtä paperitehtaalta tehtyjen uudistusten jälkeen enää löytyykään. Viimeiset kymmenen vuotta Niilo Vepsäläinen työskenteli kuorimolla lajittelijana.

Terveyttä on riittänyt täydellisiin eläkeläispäiviin. Niilo Vepsäläinen sanookin olevansa nykyään koti-isä. Vepsäläisten omakotitalon — tai torpan kuten Niilo Vepsäläinen vuosisadan vaihteessa rakennettua taloa nimitetään — kunnossapitämisessä riittää kuulemma puuhaa niin, ettei vapaa-ajan ongelmista ole tietoakaan.

Vepsäläisten talo sijaitsee Pilkanmaalla Kyöperiläntien varressa. Voikkaan tehdas sijaitsee muutaman kivenheiton päässä. Työmatka oli siten lyhyt ”eikä lähemmäs tehdasta ole väliäkään”. Tontti viettää Sillanoja-nimiseen puroon, jonka viennon solinaan Niilo Vepsäläinen kertoo usein kesäisin yöloisista tultuaan nukahantaneensa.

Ammattiosastonsa luottamustoimia Niilo Vepsäläinen ehti hoitaa parikymmentä vuotta aktiivisesti, ensin luottamusmiehenä, sitten opintosihteerinä ja viimeksi tiedotussihteerinä, jolloin ammattiosaston tiedotustoimintaa vasta alet-

tiin kehittää. Tiedotussihteerin töihin liittyen hän oli myös mukana Kymin henkilöstölehtien neuvottelukunnassa. Niiltä ajoilta tulivat tutuiksi Kymin muutkin tehtaot, sillä neuvoo-antavia kokouksia pidettiin eri tehdaspaikkakunnilla.

Niilo Vepsäläinen luonnehtii järjestötehtäviään varsin mielenkiintoisiksi. ”Mutta järjestöhommat pakkaavat imaisemaan mukaansa, ellei pidä varaansa. Kerran mukaan tullutta kuormitetaan loputtomasti, ellei itsellä ole selkärankaa kieltäytyä. Järjestötyö on myös hyvin aikaavievää, sillä mikäli haluaa pysyä tehtäviensä tasalla, on jatkuvasti opiskeltava ja kehitettävä itseään.”

Järjestötehtävien ohella aikaa liikeni kuitenkin myös liikunnalle. Parikymmenen vuoden ajan Niilo Vepsäläisellä ja hänen vaimollaan Selmalla on ollut yhteinen liikuntaharrastus, kävely ja hiihto, mutta sekun on saanut jäädä. ”Perhehopeat kumminkin hankittiin liikumalla”, Vepsäläiset toteavat.

Nimi Vepsäläinen viittaa Karjalaan. Niilo Vepsäläinen onkin siirtoväkeä, joka vanhempien houkuttelemana asettui Kuusankoskelle, vaikka tuolloin juuri sodan jälkeen olisi muuallakin ollut töitä tarjolla.

Nyt Vepsäläiset ovat kiintyneet taloonsa Kuusankoskella niin, että mikään ei heitä sieltä saisi muuttamaan. ”En minä tulisi toimeen kerrostalossa, kun aina pitää olla jotain askaretta”, Niilo Vepsäläinen sanoo. Vepsäläisiä harmittaa, että naapurit, joihin on vuosikymmenien varrella luotu hyvät suhteet, ovat kuka mistäkin syystä joutuneet muuttamaan helpompimaihin kerrostaloasuntoihin. Uusiin naapureihin ei ole vielä ehditty tutustua.

Välillä tehdään virkistykseksi pieniä pyrähdyksiä muualle. Vepsäläisillä on ollut perinteinä syksyiset ja keväiset kylpylämatkat, joilla on nautittu hyvästä hoidosta. Joulukuussa on vietetty aina kotona perheen kesken.

Mitä kuuluu entisille kymmiläisille?

Lars Timgren Juankoskelta, Lilli Olsson Hallasta, Raine Valleala ja Niilo Vepsäläinen Kuusankoskelta ovat kaikki kymiläisiä, jotka persoonallisine luonteenpiirteineen ovat jääneet työtoverien mieleen elä-

keelle lähtönsä jälkeenkin. Yhteistä heidän nykyiselle olemiselleen on kuitenkin se, että taaksepäin ei liikaa katsota — eläkeläisaikana on hyvä harrastaa sellaista, johon työelämän kiireissä ei ollut aikaa.

Lars Timgren suuntaa usein kävelyretkensä Kuopion keskustaan — kotoa on sinne matkaa kolmisen kilometriä.

Nyt ollaan yksityishenkilöitä

”Ei minulla mitään kirjoitettua ohjelmaa eläkepäivien viettämisestä ole. Aamulla luetaan takkahuoneessa pitkään ’Mullikkaa’ ja valtakunnan lehtiä. Siinä aikaa jo kuluukin pitkään, jos ei nopeasti lue”, velmuilee Juantehtaalta vuonna 1979 isännöitsijän toimesta eläkkeelle siirtynyt Lars Timgren.

Timgren ja Annele-rouva viettivät ensimmäisen eläkevuoden Juantehtaalta, joulukuussa vuonna 1980 muuttettiin nykyisiin tiloihin, rivitaloon Kallaveden Siikalahden rannalle Kuopioon.

Asunnon pihalta on talvisin helppo luikahtaa ladulle, lumettomaan aikaan Lars Timgren kävelee päivittäin tunnin tai kaksi. Kaupungin keskustaan on kolmisen kilometriä, se taittuu useimmiten jalkaisin.

Pienen paikkakunnan, Juankosken, suurimman työnantajan Juankosken kartonkitehtaan isännöitsijänä Lars Timgren oli lähellä kaikkea yhdyskunnassa tapahtuvaa. Eläkeläisinä Timgrenit halusivat muuttua yksityishenkilöiksi. Kuopio oli siihen riittävän suuri — toisaalta se oli molemmille sopivan tuttu.

Juantehtaalta eivät Timgrenit eläkeläisaikanaan ole käyneet, vaikka Juankosken luonto, ihmiset ja kulttuurimiljö ovatkin mieluisana muistoissa. Sen sijaan Metsäsaaren kesämökillä entisen patruunan silloin tällöin näkee. Soittokunnan juhliin toki on osallistuttava Juankoskella — ja soittokunta on käynyt soittamassa Timgreneillä.

Ulkomailla ei ole suu-remmin ehditty liikkua —

Annele Timgrenin jäsenyys Pohjois-Savon Ammattioppilaitoksen liittohallituksessa ja sen työjaostossa sitovat toistaiseksi. Viiden lapsen ja lapsenlapsien luona vierailaan, oman aikansa vievät myös jälkikasvun käynnit Kuopiossa.

Yksi harrastus on Lars Timgrenille kuitenkin eläkeaikana kehittynyt. ”Käyn parhaillaan hotelli- ja ravintolakoulua”, vitsailee Timgren. Kysymyksessä on viikottain paikalliseen ravintolakouluun kokoontuva tusinan miehen ryhmä. ”Emme me mitään paistinkääntäjiä ole. Opettelemme vain ruoanvalmistusta — ja syömme sitten aikaansaannoksemme. Kotona en ruoanlaittoa vielä harjoittele.”

Nyt on aikaa toisaalta paneutua myös vanhaan

harrastukseen, muinaisrantojen tutkimiseen.

”Täällä on mielenkiintoisia paikkoja lähellä”, kertoo Timgren. ”Olen myös ollut mukana tutkimassa sitä seikkaa, onko kohta, jossa Saimaan ja Päijänteen vesistöt kuroutuivat erilleen toisistaan siinä, missä asian- tuntijat sen väittävät olevan, vaiko etelämpänä.”

Timgren selittää tämän 9 000 vuotta sitten alkaneen ja 6 000 vuotta sitten loppuneen tapahtumasarjan syitä ja tutkimuskohteita:

”Kuroutumiseen vaikuttivat sekä maan kohoaminen että kallistuminen. Ylijuoksukynnysten paikat ja niiden asema kallistumiseen nähden pitäisi selvittää ja tutkia, missä vesistön pinnat muuttuivat ja mihin suuntaan vedet alkoivat virrata.”

Ihmisen pitää päästä eläkkeelle silloin, kun hän vielä kykenee johonkin uuteen, tuumii Lilli Olsson.

Raine Valleala halusi kuvan omimman paikkansa kanssa. Taustalla olevassa taulussa näkyy salmi, jonka varrella on rakas kesäpaikka Peonsaari.

Lilli Olsson, sillanrakentaja

Lilli Olsson työskenteli Hallan sahalla sosiaalitarastajana vuodesta 1951 vuoteen 1977. Seitsemän vuotta eläkkeellä on tuonut etäisyyttä työhön, mutta yhä se saa miettiä. Lilli Olsson muistelee, ettei teollisuuden sosiaalityön ja kaiken siihen kuuluvan määrittely ollut tuolloin itsestään selvää ja kysyy, onko vielä. "Esimerkiksi työturvallisuus on tarkasti pykälän sanelema, mutta missäpä olisi määriteltynä teollisuuden sosiaalityön sisältö. Sen loivat lähinnä alalla työskentelevät näkemystensä mukaan. Joskus Hallan osasto olisi ollut yksityisyrittäjä isommassa yhtiössä", hän tuumailee.

"Mielestäni teollisuuslaitosten sosiaalityön tehtävä on aina ollut edistää viihtyvyyttä teollisuudessa, luoda pehmeitä arvoja, jotka nyt ovat tulleet niin muodikkaiksi puheenaiheiksi. Jo tavallinen mutkaton ystävällisyys merkitsee itsekullekin paljon. Ehkä Hallassa tuolloin onnistuttiinkin luomaan miellyttävä työympäristö, ainakin tunnettiin Hallan henki", muistelee Lilli Olsson.

"Kautta aikojen on puhuttu vain sosiaalimenoista, koska henkistä hyvinvointia ja sen vaikutusta ihmisen yhteiskuntaa rakentavaan toimintaan on vaikea mitata. Naisten on helpompi intuitiivisesti tajuta sosiaali-

alan merkitys, miehille pitäisi kaikkia perustella numeraalisesti ja kirjaimin, mutta valkoisella. Eikö nykyään voitaisikin tietokoneiden avulla ja pitkällä tähtäyksellä laskea kokonaisvaltaisesti, miten mikin vaikuttaa ihmiseen ja saada selville myös sosiaalialan merkitys numeroina halukkaille", Lilli Olsson pohdiskelee.

Hän sanoo halunneensa työssään tehdä asioita, jotka myös pitkällä aikavälillä tuovat jotakin ja pitäneensä isoista projekteista. Yksi mieleenpainuvimmista oli Hallan sahan satavuotisjuhlien järjestely vuonna 1975, joiden onnistumisesta Lilli Olssonilla oli kokonaisvastuu. Mieluinen ja vaikuttava perinne oli myös koristellulle seuratalolle katettu joulukahvi. Nykyisin seuratalo on lukossa. Halla on muutenkin muuttunut. Entinen vilkas tehdasyhdyskunta on pienentynyt neljännekseen.

Lilli Olsson muistelee kylä Hallan aikoja ja toteaa, että Hallan historia kaipaisi kirjoittajansa. Itse hän ei kuitenkaan ole ajatellut siihen ryhtyvän, sillä "nyt on muiden asioiden vuoro".

Saksalaista ajattelija mukaillen Lilli Olsson toteaa, että ihmisen pitää päästä eläkkeelle silloin, kun hän pystyy vielä johonkin uuteen. Hän itse on ryhtynyt maalaamaan, mutta harmittelee, että olisi sittenkin pitänyt aloittaa aiemmin, jotta ei tarvitsisi lähteä ihan alkeista.

Iloa suvusta

Lilli Olsson sanoo, että hänelle, yksineläjälle, suuri ja hauska suku on hyvin tärkeä. Yhteyksiä on helppo pitää, sillä puolet heistä asuu Karhulan seutuvilla, kuten Lilli itsekin. "Olssonin papan" syntymän satavuotismuistoksi järjestetään ensi kesänä sukukokous, jota myös Lilli Olsson nykyisenä "suvunvanhimpana" järjestele.

Ruotsalaisen isän peruja on mm. Lilli Olssonin toinen äidinkieli ruotsi. Koulun jälkeen hän lähtikin opiskelemaan äidinkieliään ja saksaa, mutta hänestä ei tullut koskaan kielten maisteria kouluun, vaan sosiaalialalle. "Olen kiinnostunut elämästä, siitä, että ihmiset tulevat toimeen toistensa kanssa. Haluaisin olla sillanrakentajana ihmisten välillä ja toimia rauhan puolesta. Olen ehkä idealisti, mutta marssin rauhan puolesta. Myös seurakuntien olisi tultava mukaan rauhantöihin", sanoo Lilli Olsson, kirkkovaltuutettu.

Lilli Olsson puhuu asiasta kuin asiasta kiertelemättä, mutta varoo ehdottomuutta. Puheesta kuvastuu suvaitsevaisuus ja avarakatseisuus. Mutta vakaviinkin pohdintoihin löytyy hurttaa huumoria ja hersyvää naurua, jonka Lilli Olsson sopivissa väleissä kohdistaa myös itseensä.

Liikunnan läpitunkema

"Täyden elämän eläkepäivien" Raine Valleala sanoo olevan liikunta- ja muiden harrastusten ansiota. Viimeisinä työvuosina pitäisi kiinnittää erityistä huomiota omaan kuntoon ja tehdä mitä vielä on tehtävissä.

Valleala luonnehtii itseään liikunnan läpitunkemaksi ja arvassa ovatkin urheilulajit, joita hän ei olisi kokeillut. Kymmenottelijana Valleala kuului Lontoon olympialaisiin valmennettaviin, mutta urheilutoverin jalkaan pukkaama kuula katkaisi uran. Kori- ja pesäpalloa hän on pelannut mestaruussarjassa. Nykyisin harrastukset painottuvat enemmän johtotehtäviin eri järjestöissä ja kuntoliikuntaan sekä retkeilyyn. Vielä eläkkeellä Valleala opetteli uuden liikuntamuodon, lasketelun, vaikka pitääkin hiihtoa edelleen ykköslajina.

Myös Vallealan leipätyö lähti liikuntaharrastuksista.

Hän aloitti Kymillä heti sodan jälkeen nuorison liikunnanohjaajana, mutta työn piiriin tulivat vuosien kuluessa myös yhtiöläiset, lapset ja yhtiön eläkeläiset. Tuolloin hän joutui liikkumaan paljon yhtiön muilla tehdaspaikeilla käynnistämässä liikuntaharrastusta.

Raine Vallealan työ Kymillä oli monessa suhteessa uutta luovaa. Valtakunnallisesti urauurtavaa oli kuntokilpailujen käynnistäminen 1940-luvun lopulla. Kymi lähti ensimmäisenä toteuttamaan ympärivuotista harrastuskilpailua, jossa lajeina olivat hiihto, kävely ja uinti.

Hän aloitti Kymillä heti sodan jälkeen nuorison liikunnanohjaajana, mutta työn piiriin tulivat vuosien kuluessa myös yhtiöläiset, lapset ja yhtiön eläkeläiset. Tuolloin hän joutui liikkumaan paljon yhtiön muilla tehdaspaikeilla käynnistämässä liikuntaharrastusta.

Raine Vallealan työ Kymillä oli monessa suhteessa uutta luovaa. Valtakunnallisesti urauurtavaa oli kuntokilpailujen käynnistäminen 1940-luvun lopulla. Kymi lähti ensimmäisenä toteuttamaan ympärivuotista harrastuskilpailua, jossa lajeina olivat hiihto, kävely ja uinti.

Vuonna 1973 Raine Valleala siirtyi yhtiön sosiaalipäälliköksi. "Työ on antanut minulle mahdollisuuden toteuttaa omia ideoita. Nuorempien työ ja harrastukset kulkivat käsi kädessä. Sosiaalipäälliköksi siirtyminen tapahtui myös sopivalla hetkellä, sillä sosiaalientä oli uusi työmaa, jossa taas sai uusia haasteita luoda uutta sisältöä henkilöstöpalveluihin", Raine Valleala muistelee.

Täyttä elämää eläkeläisenäkin

Jäädessään eläkkeelle Kymiltä jää kaksitoista vuotta siten sosiaalipäällikö Raine Valleala lauloi läksiäisjuhlassaan laulun "En päivääkään vaihtaisi pois". Elämänsä parhainta aikaa hän sanoo kuitenkin elävänsä juuri nyt, eläkkeellä ollessaan.

Raine Vallealan vuosi jaksaa kahteen hyvin erilaiseen, mutta toisiaan täydentävään jaksoon. "Työ ei enää häiritse harrastuksia", kuten hän itse sanoo, joten talvet ovat vilkasta yhdistystoiminta-aikaa. Silloin hän

asuu Kuusankoskella. Kesät ja vähän enemmänkin Raine Valleala viettää Rantasalmen lähellä Peonsaarella mökillä. Elleivät perhe tai ystävät ole paikalla, hän ellee saarella yksin valon rytmissä metsätöitä tehden, kalastaen, metsästäen ja marjastaen.

"Eläkkeellä ollessa on ollut aikaa järjestää myös arkistot kuntoon. On ollut mielenkiintoista tutkia mitä kaikkea vuosien varrella on tapahtunut", Raine Valleala sanoo. Järjestettävänä ovat olleet vuosien varrella säily-

neet valokuvat, iltamaohjelmat, postimerkit ja monipuolisesta järjestötoiminnasta kertynyt materiaali. Mm. valokuvia on kasaantunut melkomainen kokoelma, sillä Raine Valleala on totuttu näkemään kuvaamassa sekä Kymille, Kouvolan Sanomille, jonka kirjeenvaihtajana hän on työskennellyt vuosikymmeniä, että itselleen. Niin ikään on kertynyt monta mapillista erilaista ohjelmaa, joukossa paljon näytelmiä ja kuvaelmia, joita hän on sepittänyt ja dramatisoinut illanviettoihin.

Metsäneuvos on tottunut turisemaan tulilla

Kiireinen iltapäivä viime vuonna Kymin silloisen metsäpäällikön, metsäneuvos Henry Kvistin huoneessa. On tehty Uutiskymin Metsän vuoteen liittyvä juttu ja todettu, että tehometsänhoidostakin olisi jutussa voitu puhua, verrata sitä synnyttämiseen: kumpikaan ei ole esteettisesti kaunis tapahtuma, mutta luonnollinen.

Kaunis kirpeä alkutalven päivä Kymin Nynäsin tilalla Heinolassa. Kiireetön, eläkkeellä oleva metsäpäällikkö nousee avohakkuualueella olevalle mäennyppylälle, katsoo ympärillään leviävää, hyvän kasvun alkuun pääsyttyä istutettua männikköä ja toteaa: ”Tässä ovat minun lapseni.”

Vähän myöhemmin, ohimennen, metsäneuvos huomaamattaan jälleen vertaa puun ja ihmisen taimia: ”Kuri näkyy metsässä samalla tavoin kuin lapsissa, joita välillä piiskataan ja välillä taputetaan.”

Kierrellään edelleen Nynäsin muistorikasta tilaa, pysähtyy vanhan Eklundin kuusikon laitaan ja huomataan parissa komeassa kuusessa harmaita pihkavanoja. Metsän tuntija löytää taas vaivatta vertailun ihmisten maailmasta: ”Kuusi on herkkä kuin nainen, se ei kestä noita tieltä lennelleitä kiviä.”

Jo edellä olevat kielikuvat kertovat, mikä on metsäneuvos Henry Kvistin metsä. Se on kuin perheenjäsen, oleellisesti elämään kuuluva. Metsän eri muotoja Kvist halusi esitellä Nynäsin tilalla Heinolassa. Nynäsin tilan käytännön asioista tuli kertoamaan myös metsätönsuhtaja Erkki Lahikainen.

Kun metsäalan ammattimiehet kohtasivat Kalliojärven kämpällä, kääntyi juttu heti ja väkisin hirvenmetsästyksen.

Metsäneuvos kuunteli tarkasti, miten edellisen viikonlopun jahdissa alueella oli käynyt, ilahtui kuultuaan maailmankuulun kirjailijan Frederick Forsythin onnistuneen kaadossa ja huomautti sitten:

Tutkitaan metsää, kaloja ja kasveja

”Tällaisia monet meistä metsämiehistä on, mutta eivät kaikki metsäalalla työskentelevät metsästä. Kenties kuitenkin yli puolet. Vasta virka minullekin toi metsästyksen harrastukseksi, aikaisemmin oli hobbynä muun muassa jääkiekko.”

Pikkuhiljaa keskustelussa siirrytään asiaan, metsään. Muistellaan, että ympärillä leviävä, kaikkiaan yli 4 200 hehtaarin Nynäs tuli Kymin omistukseen jo vuonna 1904. Vuonna 1959 solmitun sopimuksen mukaan on Metsäntutkimuslaitoksella oikeus tehdä tilalla tutkimustyötä tilan 3 200:n metsähehtaarin alueella.

Kvist innostuu kuvailemaan syitä, miksi alue on sopiva tutkimuskohteeksi: ”Bützowin ansiosta täällä on pitkäaikaisia koaloja ja muun muassa vanhin taloudellista merkitystä omaava istutuskuusikko maassamme.”

Kvist innostuu kuvailemaan syitä, miksi alue on sopiva tutkimuskohteeksi: ”Bützowin ansiosta täällä on pitkäaikaisia koaloja ja muun muassa vanhin taloudellista merkitystä omaava istutuskuusikko maassamme.”

Etuja on paljon: laajuutensa vuoksi Nynäs sisältää kaikki alueen tyypilliset metsämuodot rehevimmistä kanervatyyppeihin saakka. ”Täällä voidaan tutkia kaikkia alan sektoreita: hoitoa, ekonomiaa, arviointia ja genetiikkaa. Täällä tutkitaan paitsi metsää, myös kasveja, kaloja ja muita eläimiä.”

”Täällä asuu hirviä, kettuja, ilveksiä, supikoiria. Normaalien metsälintujen lisäksi täällä on kurkia ja kalasääski, huuhkajia ja pöllölajeja, valkohäntäpeurakin on tullut lännestä käsin tänne. Fasaanikin viihtyy Nynäsissä”, jatkaa Kvist luette-
 loa.

”Tämä on hauska ehjä kokonaisuus. Näihin päiviin asti Nynäsiä on voitu hoitaa lähes puu puulta. Nyt liene-

Ensiharvennuksessa tuo kuusi katoaa, toteavat Erkki Lahikainen ja Henry Kvist.

vät kuitenkin viimeiset metsätuhot vielä korjaamatta”, epäilee Kvist — ja Lahikainen vieressä nyökkää.

Vaikka Kvist mainitsee tilan sijaitsevan erittäin kasvullisella alueella — vallankin kuusikoissa päästään alueella suuriin puuntuottolukuihin — on myös uhka näkyvissä: ”Saasteita näkyy joskus hangen päällä millin kerros.”

Joskus ollaan kirurgejakin

Lähdetään kämpältä, ajetaan pitkin koivukujaa, joka on muodostunut metsäautotien reunaan hiljalleen harvennuksen tuloksena. Ohitetaan metsuri, joka ohjaillee kärryjen eteen valjastettua hevosta — on käynnissä hienovarainen harvennus.

Ohitetaan kuusikko, joka maallikonkin silmiin näyttää liian tiheältä. Metsäneuvos vahvistaa havainnon; kysymyksessä on koala, jossa tiheän istutuksen haitat näkyvät.

Vähän myöhemmin Kvist viittaa sivulleen hyvässä kasvussa olevaa kuusikkoa kohti ja sanoo: ”Tuosta istutuksesta Bützow luki meille lakia ja sanoi, ettei siitä mitään tule — mutta näin hyvää on jälki.”

Saavutaan mahtavien Siberian lehtikuusten juurelle. Avaraa puiden alustaa käytetään metsäretkeilyllä piknikpaikkana, maahan lyötyn pöllien päihin on laitettu puista sahatut kiekot pöydän virkaa toimittamaan.

Lehtikuusimetsikkö on Kvistin mukaan jätetty suomalaismaiseen mm. osoittamaan lehtikuusen ja kotimaisen männyn kasvun eroa. Pituudessa lajieron huomaakin selvästi, mutta lehtikuusella on yksi huono puoli: se ei uudistu luontaisesti. Siksi tämä laivanrakennuksessaakin käytetty koamea puu ei sovi metsäteollisuuden kuvioihin.

Siirrytään avohakkuualueelle, jonne on jäänyt luontainen taimisto metsän hakkuun jäljiltä. Männyntäinten lomassa on siellä täällä myös kuusia. Erästä kuusesta on latva vikuuttunut.

Kvist nimeää syylliseksi

pakkasen. Se on päässyt puremaan, koska taimikkoon ei ole riittävästi jäänyt suojaavaa vesakkoa. Tässä tapauksessa ei kasvun häiriintymisestä kuitenkaan ole haittaa, koska kuusi kuitenkin poistetaan ensimmäisessä harvennuksessa. ”Joskus pitää metsämiehenkin toimia kirurgin lailla”, selittää metsäneuvos.

Avohakkuun reunassa oleva kosteikko antaa sekin aiheen kommenttiin:

”Emme me metsämiehet aina halua vallata metsänhoitoon tilaa rämeiltä ja soilta, vaan näemme nekin osana metsäluontoa. Olen joskus rämeen reunalla istuessani katsellut sammallikkoa ihaillen ja miettinyt: tuollaisen kun saisi kotinsa lattialle.”

On jo liikuttu aika tavalla. Halutaan lämpöä sekä kuviin että kroppaan. Haetaan Lahikaisen hirvimiehiä varten keräämä polttopuukeko, valitaan sieltä sopivimmat ja tuikataan tuleen. Taas tulee, kuin ohimennen, tietoa metsän kemiasta:

”Tässä ilmeisesti keloutuneessa, jo punaiseksi muuttuneessa puussa on natriumia runsaasti, siitä johtuu myös liekin punertavuus”, selittää Kvist. Koivun liekin vihreävyisyys puolestaan on peräisin rikistä.”

Tulilta lähdettyä pysähdetään maineikkaan Eklundin kuusikon reunaan. Kyseinen alue istutettiin kaksivuotisilla taimilla aluemetsänhoitaja E.B. Eklundin johdolla jo vuonna 1971, sittemmin sitä on harvennettu jo useita kertoja.

Eklundin kuusikon viereiset rungot ovat nekin jo lähes hakkuvaiheessa, mutta markkinatilanne on niiden suhteen aiheuttanut pulman.

Jos kyseisten kuusien annettaisiin kasvaa vielä muutamien vuosien, niistä tulisi ensiluokkaista sahatavaraa. Kuusi ei kuitenkaan tällä hetkellä sahatavarana kovinkaan hyvin käy kaupaksi.

Jos taas kuusien kiertoaika lyhennetään noin 70 vuoteen ja hakataan ne lähiaikoina, on niillä käyttöä vain halvempaan hiomo- tai sellupuuna. Kumpikaan vaihtoehto ei ole optimaalinen.

Kuusikkoalue kirvoittaa myös tehometsätaloudemieliltä yllättävän kommentin: ”Raskaat koneet rikkovat helposti kuusikkoa. Pitäisi löytää kevyt laitteisto, jolla harvennus voisi vaurioittaa tapahtua.”

Kvist painottaa, että hän ei kritikoisi raskaitten koneitten käyttöä avohakkuitten yhteydessä.

”Hevosellakin saattaisi joissakin harvennuksissa vielä olla käyttöä — eikä nää pojat muita kuusikkoon ottaisikaan kuin hevosia”, sanoo Kvist ja viittaa Lahikaiseen.

Lahikainen nyökkää salaviisaasti ja laskee. ”Eihän siinä tarvittaisi kuin tuhat hevosta: Kymille hankitaan 10 000 kuutiota päivässä ja hevonen kuljettaa sinä aikana kymmenisen kuutiota. Silloin kun puuntarve oli 5 000 kuutiota päivässä, käytettiin vielä hevosia”, muistuttaa Lahikainen.

Mitä tästä voi päätellä? Eivät tehometsätaloudesakaan kaikki miehet ole niin kovia kuin uskotaan — metsää myös hellittään.

Mir

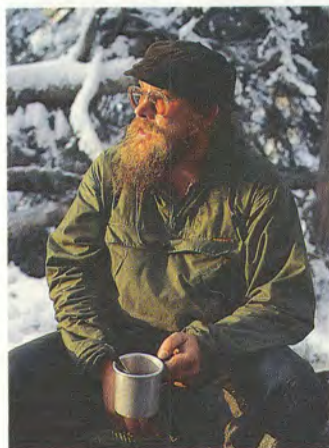
Henry Kvist

Minun metsäni

Suomi elää metsästä, todetaan maamme metsäteollisuuden meneillään olevassa toimialakampanjassa. Metsästä elävät voivat kuitenkin nähdä työmaansa monella tavalla. Metsätalouden edustaja kurittaa ja silittää metsäänsä, luonnonkuvaajan toiveena on mahdollisimman koskematon metsä.

Yhtä kaikki — molemmat rakastavat metsää, kuten metsäneuvos Henry Kvistin ja valokuvaaja Hannu Hautalan mielipiteet ohessa kertovat.

Hannu Hautala

”Minun metsäni kuuluu naava. Sinne kuuluu pötkelöitä, joissa kasvaa kääpiä ja sinne kuuluu perkaamattomia puroja, jotka kulkevat omia uomiaan. Parasta vanhassa metsässäni on sen monipuolisuus — jokainen puu on erilainen.”

Tämä on kuusamolaisen, valokuvaaja Hannu Hautalan määritelmä metsästä, joka on hänelle rakkain. Jutupaikka on kuin suoraan sitaatista: erämaa Kuusamon eteläpuolella ensilumen aikaan.

Monipuolisuuteen liittyy tietty löytöretkeilijämäinen tunne. Vanhassa metsässä on keloja ja käkkyröitä sekä tikankolojen täyttämää haapoja. Kulkija ei tiedä mitä seuraavan kumpareen takaa paljastuu. Siellä voi olla pötkelö, tai kotkanpesä, tai kenties põheikön takaa astuu esiin karhu...

Joka askeleella voi löytää jotain uutta.

Kuusamon metsä on karumpaa kuin etelän rehevä kasvillisuus. Kasvu-aika on pohjoisessa lyhyt, minkä takia keskivertopuun ikä lähentelee helposti kolmea sataa vuotta.

”Vanhassa metsässäni on aivan oma tunnelmansa. Maisema on puhdas ja sellainen lämmin tuulahdus käy rinnassa, kun täällä liikkuu kuunnellen tuulen suhinaa ja puun narinaa, kun kelot nojaavat toisiaan vasten ja heiluvat tuulessa. Jopa tuulen suhina on erilainen kuin hoitometsässä, sillä vanhan metsän puut ovat eri ikäisiä ja kokoisia”, Hautala tuumii esitellessään työmaataan etelän miehille.

Syysmyrskyn aikana metsä taas on pelottava. Puut huojuvat, ja katkeilevia oksia tippuu maahan ja leppoisan rauhallinen tunnelma on tiessään.

Oman säväyksensä karuun luontoon antaa alueen suuri kosteus, joka vyöryy Kuusamoon läheiseltä Vienanmereltä sekä Atlantilta. Syksyllä päivä on hyvin lyhyt ja kosteus ei ehdi haihtua, vaan jää maahan muodostaen soita. Esimerkiksi Kuusamon ja Posion raja- mailla sijaitsevalla Riisitunturilla on Suomen suurimmat rannesuot. Talvella seutu on paksujen kinosten peitossa ja alueen valtapuu, kuusi, onkin sopeutunut lumeen ja tykkyihin, jotka syntyvät pakkasumun jäättyessä puiden oksiin. Kuusi on juuresta vahva, mutta kapenee nopeasti hoikaksi ja lyhytoksaiseksi, jotta se kestäisi lumen ja tykkyjen painon.

Naava on terveyden mittari

Naava on hieman naavakuusta muistuttavan Hautalan sydäntä lähellä.

”Pari vuotta sitten Suomen lehdissä kerrottiin ensimmäisen kerran Keski-Euroopan, erityisesti Saksan, metsätuhoista. Silloin kaukainen ongelma ei hätkähdyttänyt juuri ketään, mutta

pian havaittiin, että myös Suomessa sade on hapanta”, Hautala muistuttaa.

”Kuvittelin olevani täällä Kuusamossa suojassa kuin herran kukkarossa erämaiden keskellä, mutta täälläkin on pahimmillaan mitattu suuria happamuuspitoisuuksia. Ensimmäisenä happamuudesta kärsii naava, joka on jo kadonnut synnyinseudultani Etelä-Pohjanmaalta. Kuusamossa on vielä naavaa, joten olen onnellisessa asemassa, kun voin vielä valokuvata naavapuita, mutta saattaa olla, että kymmenen vuoden kuluttua sitä ei ole täälläkään.”

”Joku saattaa kuvitella, että luonnonkuvaaja suree itsekkäästi, kun ei enää saa komeita kuvia, mutta asia ei ole niin yksinkertainen. Naava on eläimille hyvin tärkeä rakennusaine, sillä mm. kuukkeli, korppi ja orava rakentavat siitä pesänsä. Jos naava katoaa, eläinten olo käy ankeaksi. Orava tosin pystyy pesimään pöntössä ja korppi voi hyvänä

lentäjänä kenties etsiä korvaavia rakennusaineita vaikkapa vuorivillaa kaatopaikalta, mutta pienellä alueella elävä kuukkeli on vaikeuksissa”, Hautala ennustaa.

Naava ja sitä vastaava loppo ovat lisäksi hyvin tärkeä ravinnon lähde poroille talvella. Vanhat poromiehet sanovat, että poro elää helmikuusta lähtien hangelta, mikä tarkoittaa sitä, että poro selviää helmikuun yli syömällä hangelle karisseita naavoja.

Hakkuut muuttavat luontoa

Vanhojen metsien hakkaaminen on toinen luontoon ja naavaan voimakkaasti vaikuttava tekijä. Suurimman osan Kuusamon metsistä omistava Yhteismetsä on arvioinut ottavan Suoraavalle sivulle

”Jos metsää hyödynnettäisiin perinteisemmällä tavalla, suora taloudellinen hyöty ei olisi niin suuri, mutta meille säilyisi arvoja, joita ei voi mitata rahalla.”

”Puuta koputtamalla saa tikan tulemaan metsästä. Se tulee uteliaisuuttaan katsomaan, mistä ääni lähtee.”

Hannu Hautalan metsä on villi erämaa.

sa kaikki omistamansa metsät hyötykäyttöön 20 vuoden kuluessa.

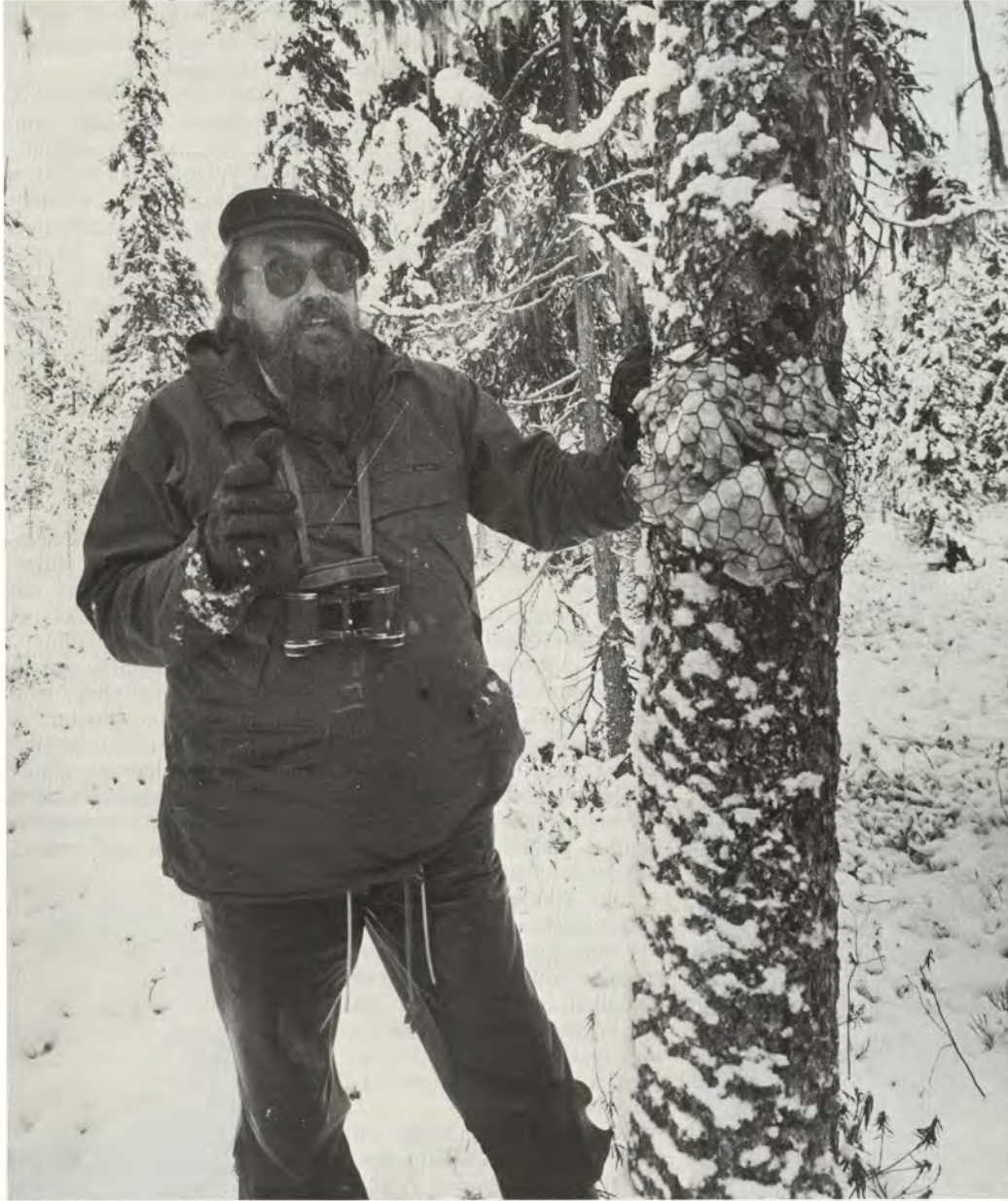
Hoitometsään istutetaan mäntyä eikä siellä enää kasva naavaa. Laajat avohakkuut ovat Hautalan mukaan vaikuttaneet hyvin paljon siihen, että porot ovat siirtyneet talviruokintaan Kuusamossa, koska niille ei enää riitä ravintoa hakatuista metsistä.

”Ymmärrän hyvin että metsiä käytetään taloudellisesti hyödyksi, Suomen taloushan perustuu pitkälle siihen. Täällä pohjoisessa pitäisi kuitenkin toimia varovaisesti eikä hakata surutta laajoja alueita aukeiksi, sillä metsän uudistuminen on niin hidasta. Kun etelässä voi avohakkuualueella olla hyvä metsä jo sadan vuoden kuluttua, vastaavaan saavutukseen kuluu täällä kolme sataa vuotta.”

”Jos metsää hyödynnetäisiin täällä perinteisempään malliin ja pehmeämmin, suora taloudellinen tuotto ei olisi niin suuri, mutta meille säilyisi arvoja, jotka eivät ole mitattavissa rahalla”, mietiskelee valokuvaaja.

Saman asian ajaisivat hänen mielestään avohakkuualueiden väliin jätettävät kaistaleet vanhaa metsää, joita myöten vanhan metsän eläinten yhteys lajitovereihin säilyisi.

”Vanhassa metsässä voi viidenkymmenen hehtaarin alueella pesiä 30–40 erilaista lintulajia. Ei sinne hakuiden jälkeenkään tyhjiötä synny, mutta luonto köyhtyy suunnattomasti henki-

”Kuukkeli tykkää verkossa olevasta munuaistalista hullun lailla. Tämä on lisäksi valokuvaajan kannalta kairan paras naavapuu — se on lähellä tietä.”

sesti, kun lintulajien määrä vähenee ja komeimmat sekä mielenkiintoisimmat lajit häviävät”.

Luonnonsuojelualueilla lajien menestyminen ei ole taattu. Esimerkiksi Oulangan 11 000 hehtaarin laajuinen kansallispuisto kuulostaa laajalta alueelta, mutta sinne sopii vain yksi ahman elinpiiri ja 2–3 karhun elinpiiriä.

Karhua ja ahmaa hakkuut eivät kuitenkaan häiritse niin pahasti kuin lintuja. Oulanka pystyy elättämään mm. 10–20 pohjantikkaparia, mutta kun luonnonpuisto on eristyksissä laajojen hakkuualueiden keskellä, lintukantaan ei tule uutta verta ja se on vaarassa hävitä degeneroitumisen kautta, tai jos jokin tauti pääsee iskemään siihen.

Yhteyden on säilyttävä

”Tärkeämpää kuin yksi suuri alue olisivat pienet vanhan metsän saarekkeet, joita metsäketjut yhdistäisivät. Niitä myöten perinteiset lintulajit pystyisivät välttämään ja turvaamaan tulevaisuutensa.”

”Kannattaa muistaa, että täällä elää joitain eläinlajeja, kuten kuukkeli ja lapintiira, jotka ovat perinteisiä pohjoisen laajojen metsien lintuja. Jos ne häviävät, olemme menettäneet ne auttamattomasti”, Hautala muistuttaa.

Hänen mielestään on myös arveluttavaa yrittää

saada vanhoja korkealla sijaitsevia kuusikkomaita kasvamaan mäntyä. Kuusi on sopeutunut paikallisiin olosuhteisiin ja kestää lumen painon, mutta latvastaan leveä mänty ei aina kestä tykkyä. Voi käydä niin, että istutusmetsässä on lähdeuudelle nollapisteestä siinä vaiheessa, kun männyt ovat kasvaneet miehen mitaisiksi, jos ne murtuvat lumen painon alla.

”Minun ihannemetsäni on luonnontilassa. Ymmärrän kuitenkin nuoria kaupunkilaistuneita ihmisiä, jotka arvostavat hoitometsiä. Heille voi metsäpolun kiertäminen tai hoitometsässä käyminen olla ainutlaatuinen kokemus ja vanha pimeä naavakuusisto saattaisi siihen verrattuna olla jopa pelottava.”

”Itse olen kuitenkin retkeillyt ensimmäiset retkeni siihen aikaan, kun vanhoja metsiä oli vielä paljon ja haluan kulkea niissä edelleen. Vanhat metsämiehet puhuvat haikaillen entisistä ajoista ja niiden laajoista erämaista. Kun olen vanha, puhun varmaan haikaillen tästä päivästä ja siitä kuinka metsä oli ainutlaatuista, sillä olen nähnyt vanhan metsän, jota tulevat sukupolvet eivät enää näe”, puhuu Hannu Hautala, valokuvaaja Kuusamosta.

**Teksti: Reijo Virta
Kimmo Rekimies**

**Kuvat: Tuomo Pitkänen
Hannu Hautala**

Titteli ostetaan, J. H. Kalhon karismaa ei

Lähes jokainen viiden vuosikymmenen ikään edennyt voikkaalainen sanoo puheen kääntyessä Kymiyhtiöön tunteneensa **Kalhon Jaskan**, ydinlutaan myöten kymiläisen rakennusinsinöörin ja työelämän ulkopuolella intohimoisen metsästäjän. Tämä tukeva mies kävi metsällä siinä määrin, että hänen hautajaisiinsa Sammakkolammelle kerrotaan jäniksen saapuneen varta vasten näyttämään edesmenneelle jäljittäjälleen pitkää nenää.

Insinööri Kalhon ”tunteminen” on vanhalle voikkaalaiselle yhtä elintärkeää kuin antiikin taideteoksen taidehistorioitsijalle, Kalhoa koskevien tarinoiden avulla tämä pystyy niittaamaan yhteen menneisyyden ja jatkuvuuden, työelämän dynamiikan.

Neuvoksen tittelin voi ostaa, Kalhon karismaa ei voi.

Jalmar Henrik Kalho oli hyvä seuramies — kuva Kaivohuoneelta.

Jalmar Henrik Kalho kuului voikkaalaisiin paikallisiin julkiksiin sanan parhaassa merkityksessä. Hän oli voikkaalainen hyvä shamaani, legenda jo eläessään, jonka tekemisiin ja tekemättä jättämisiin tarina tarttui kuin hirvikärpänen ihmisen hiuksiin. Parin muun johtajan kanssa Kalho muodosti

Voikkaalla täysin oman työ- ja yksityiselämän kastin toisen maailmansodan jälkeisinä vuosikymmeninä.

Durchman, Wiklund ja Kalho olivat paperiteollisuusihmisiä, osa maailman kuulun Voikkaan paperiprosessin latvaa, mutta he eivät milloinkaan suostuneet olemaan ”paperitiike-

reitä” siinä mielessä kuin maolainen filosofia tämän asian tulkitsee.

”Mainittujen miesten jätettyä työnsä, heidän mukanaan yksilöllisyys ja henkilökohtainen vaikuttaminen poistui työelämästä, aikakausi vaihtui”, sanoo hiljattain terveyssyistä eläkkeelle jäänyt rakennusmes-

tari **Pellervo Vesanen**, nelisen vuosikymmentä piirustuslaudan ääressä työtä tehnyt ammattimies ja ajattelija.

Kalho on itse sanonut johtajantoimestaan, jota hänen osaltaan voidaan sanoa psykologiseksi johtamistaidoksi: ”Jos eivät minua kunnioita, niin saavat aina-kin pelätä.”

Sinun kaupat olivat voimassa yli yön

Pieni esimerkki alaisen lähestymisyrittäisestä työpaikalla. **Kaupin Ville** viilariverstaalta oli iltana muutamana joutunut ”lähepiin tekemisiin” Kalhon kanssa ja kehuskeli työhön tullessaan kavereilleen, että nyt ollaan Kalhon Jaskan kanssa sinuja ja sillä selvä. Väite oli työtovereiden mielestä niin uskomaton, että insinöörin saapuessa yhdeksän jälkeen tavanomaiselle katsastusmatkalleen verstaalle, jokainen halusi nähdä Jaskan ja Villen kohtaamisen.

Työntekijät kokoontuivat kuuloetäisyyden päähän kuka mihinkin työhuoneeseen kuin varpusparvi orapihlajapensaikkoon.

Kaupin Ville käveli muutamana vetävän askeleen Kalhoa vastaan, heilautti huolettomasti kättään ja tokaisi kuuluvasti:

”Terve Jaska!”

Kalho seisoi hetken tukevasti juuttuneena verstaan lattiaan, katsoi vakavasti Villeä silmiin ja sanoi:

”Huomenta Kauppi.”

Puhetyyliltään hieman häntäinen **Kaupin Vikka**, varastonhoitaja, sai kerran osakseen samantapaisen kohtelun, jota hyvällä syyllä voidaan kutsua sinun kauppojen purkamiseksi.

Jotakin insinööri Kalhon tilaamaa tarvikea ei varastosta sovittuun aikaan kuulunut ja Kalho itse tarttui puhelimeen tivatun Kaupilta syytä tavaran viipymiseen.

”Älä nyt, älä nyt kuule hätäännä. Tilaus hoidetaan,

kyllä se hoidetaan, ollaan jo pantu kaikki likoon, kyllä se tulee.”

Vastaus oli yksioikoinen: ”Olet pannut likoon minun puolestani mitä olet, mutta minulle sinä olet tästä lähtien herra Kauppi.”

Pellervo Vesasen vuosikymmenten kokemukset Voikkaan tehtaan rakennusosaston palveluksessa vahvistavat, ettei Kalhoa kohtaan tosin kunnioitustakaan puuttunut, useissa tapauksissa pelkoa kyllä tunnettiin enemmän.

Neljän askeleen reviirialue

1940- ja 1950-luvuilla Voikkaan tehtaalta oli työtä riittämiin ja sitä tekemässä väkeä huomattavasti nykyistä enemmän. Pyöreässä kulmassa istui sananmukaisesti prosessia johtamassa tehtaan johtaja V.A. Durchman ja kunnossapidosta piti huolen J.H. Kalho. Kummankin johtajan luo pääsi neljän askeleen päähän, mutta siinä oli selvä reviiriraja olipa kysymyksessä siten teknikko tai työntekijä. Mikäli lähemmäs pääsi, sai olla hiljaisessa mielessään onnellinen, jollakin tavoin ”otettu”.

Lähelle pääsy oli yhtä mahdollista kuin teknikon astuminen sisään Voikkaan Klubin ovesta, vaikka sinne olisi pyydetty jotain asiaa selostamaan. Tie nousi pystyyn viimeistään klubin ovella, missä tarvittava tieto oli luovutettava edelleen viettäväksi kirjallisena kappaleena.

Strömberg osallistuu sähköauton kehittämiseen

Kymi-Strömberg Oy:n Strömberg-ryhmä osallistuu Neste Battery Ltd Oy:n, Oy Saab-Valmet Ab:n ja Imatran Voima Oy:n kanssa mielenkiintoiseen kehitystyöhön: yhtiöt valmistavat kahta sähköautoa tutkimustarkoituksiin.

Strömbergin osuus on suunnitella ja valmistaa sähkökäyttöön kahteen Saab-Valmetin valmistamaan Talbot Horizon -henkilöautoon.

Sähköauto luonnehditaan Strömbergillä taajuusmuuttajatekniikan mielenkiintoiseksi sovellutuskohteeksi. Pyrkimys on selvittää vaihtovirtatekniikan soveltuvuus henkilöautokäyttöön.

Sähköauto ei ole vielä kaupallinen tuote, vaan valmiiden ajoneuvojen avulla on tarkoitus kerätä tietoa ja kokemuksia sähköautosta kaupunkiliikenteessä, uusien säätölaitteiden soveltuvuudesta henkilöautoon sekä ajoakuston ominaisuuksista Suomen vaativissa olosuhteissa.

Ongelman ydin sähköautojen kehittämisessä on edelleenkin sähkön varastointi -energiatiheydeltään vaatimaton lyijy Akku on tähän asti ollut ainoa vaihtoehto.

Laajoja tutkimusohjelmia on kuitenkin käynnissä eri puolilla maailmaa ja myös

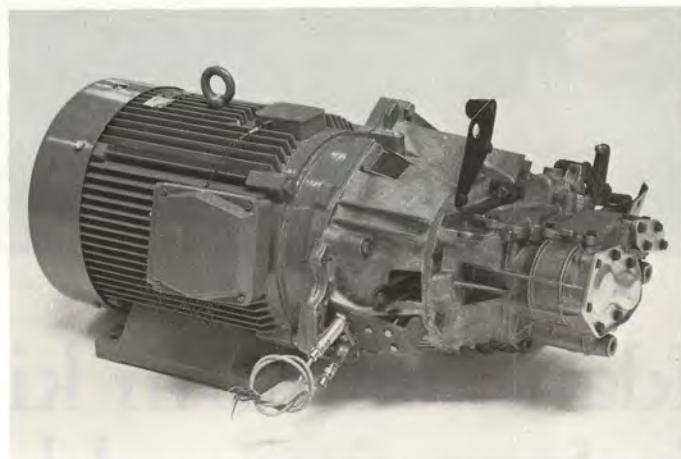
Neste tutkii uusia akkurat-kaisuja. Onkin varsin todennäköistä, että kymmenen vuoden kuluessa on saatavilla tehokkaita sähköautoakkuja, jotka ovat lyijy-akkuja kevyempiä, pienempiä ja kestäviä.

Bedfordin koeautossa käytetään 36:a kuuden voltin lyijyakkua, VW Golfin sähköversiossa 16:a kuuden voltin lyijyakkua. Peugeot kokeilee 12:lla kuuden voltin nikkelirauta-akulla ja Nissan 18:lla, niin ikään nikkelirauta-akulla.

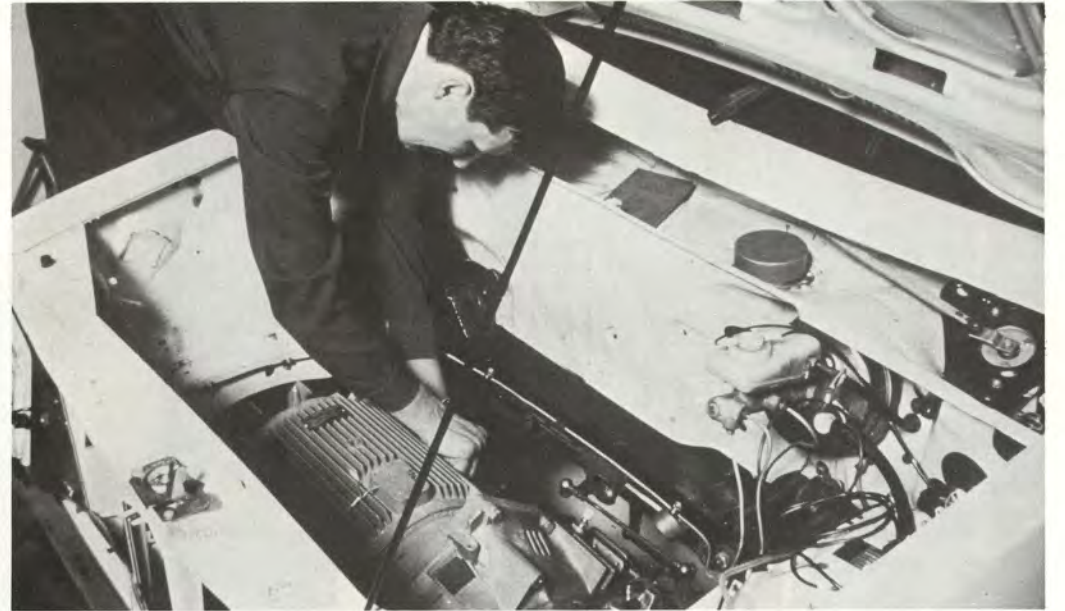
Vaikka kaikki toiveet täyttävä sähköenergian varasto vielä antaakin odottaa

itseään, ovat muut komponentit saavuttamassa sarjatuotantoon tarvittavan tason. Henkilöautoon tarkoitettuista ratkaisuista edistyksekkäimmät pidetään vaihtovirtatekniikkaa, jossa moottorina on täysin suljettu oikosulkukone ja vaihtosuuntaajana tehotransistoreilla toteutettu kolmivaiheinvertteri.

Sähköautoon suunnitellun käytön etuja ovat pienet tehohäviöt, moottorin ominaisuuksien tehokas hyväksikäyttö ja hyvä suojaus vikatilanteiden varalta. Mikroprosessoriohjaus mahdollistaa korkealaatuisen

Talbot Horizon on saanut voimanlähteekseen tämän henkilöautokäyttöön sovelletun HXUR-oikosulkukoneen.

Strömbergin kehittämiä sähkölaitteita asennetaan kotimaiseen sähköautoon.

momenttisäädön toteuttamisen.

Henkilöauton säädön muuttelu on myös jälkikäteen helppoa ohjelmoimalla prosessoria uudelleen.

Dipl.ins. Harri Holma Strömbergin liikennevälineosastolta toteaa Strömbergin tuovan uusia näkemyksiä sähköautoprojektiin.

"Meidän inverttikäyttöme on pitkälle kehitetty. Siinä käytetään halpaa standardimoottoria ja uusia puolijohdekomponentteja."

Liian hyvä hyötysuhde

Kai Norlund, toinen Strömbergiä projektiryhmäs-

sä edustanut diplomi-insinööri puolestaan huomauttaa sähkökäytön hyötysuhteen jopa liian hyväksi.

"Hukkalämpöä ei ole lämmittämään autoa, joten lämmitys täytyy ratkaista muulla tavoin."

Jarrutus lataa akkua

Vaihtovirtakäyttöisen ajoneuvon merkittävä ominaisuus on sen luontainen kyky sähköiseen jarrutukseen. Kun sähkökäyttö jarrupoljinta painettaessa hidastaa ajoneuvoa, se syöttää samalla auton liike-energiaa takaisin ajoakkuun. Sähköisen jarrutuksen odotetaan lisäävän

auton toimintasädetä kaupunkiliikenteessä noin 25 prosenttia.

Suomessa suunniteltava sähköauto on suunniteltu kaupunkiajoon, jolloin päivittäiset ajomatkat ovat alle 100 kilometriä.

Jotta auto olisi liikenteeseen sopiva, on sen pystytävä lähes samaan kiihtyvyyteen ja ajonopeuteen kuin bensiinikäyttöisten henkilöautojen.

Horizon-sähköautoon on valittu sähkökäyttö, joka pystyy kiihdyttämään 1 600 kiloa painavan auton 50 kilometrin tuntinopeuteen alle 10 sekunnissa. Auton huipputoiminta on 100 kilometriä tunnissa. Em. paino edellyttää kahden henkilön mukanaoloa.

Nykyisin Voikkaankin tehtaan rakentamis- ja kunnossapitotoimi on päätetty niin pieniin pilkkeisiin, että Matti Jankeri johtaa hommat koko Kuusankosken kaupungin alueen tehtailla "kellon alta". Mutta mahtaa Anders Lundilla ja Matti Jankerilla joskus olla sydämensä syvyydessä ratkiriemuisaa muistaessaan totisessa työssään Durchmanin ja Kalhon aikoja.

Täkykalojen hankinta tai matojen poiminta

Saatujen työmääräysten lajivalikoima oli noina työn kultaisina vuosina patriarkallisen kultin sävyttämänä huomattavasti nykyistä monipuolisempi. Kun esimerkiksi teknikko sai määräyksen käydä Durchmanin puheilla, hän ei milloinkaan voinut arvata, mistä oli kysymys. Mutta jos oli "maakunnasta" kotoisin, kysymyksessä saattoi olla vaikkapa matojen poimiminen illan kalastusretkeä varten. Jos Kalho käski tulla luokseen, niin tiesi etukäteen varmasti, että mikäli asia ei koskenut suoranaisesti työhön liittyvää ongelmaa, niin matoja ei tarvinnut poimia. Kysymyksessä oli paremminkin täkykalojen hankinta.

"Kun aikansa istuu piirustuslaudalla ääressä, siinä syntyy väkisinkin jonkinlaista suutarinfilosofiaa", sanoo Pellervo Vesänen.

Kaikki oli menneinä vuosikymmeninä selvästi nykyistä värikkäämpää jopa sananmukaisesti. Kun esimerkiksi Voikkaan paperi-

tehtaan johtaja Tryggve Z. Wiklund oli mieltynyt vihreään väriin, niin jo jonkin suunnitelman piirustuslatavaiheessa voi luottavaisesti lähettää varastolle tilauksen "Wiklundin vihreän" hankkimisesta. Ja kun myöhempi vaikuttaja Olander tunsu vastaavaan tapaan värimieltyksiä, niin mikäpä olikaan luontevampaa kuin panna vetämään tilaus "Olanderin oliivista".

J.H. Kalhon aikaan tehtiin kunnossapitotöitä myös nykyisin rauhoitettuna joulun pyhänä, jolloin johtajilla oli vaikea pala selittää alaisilleen, että työhön oli tultava myös perheelle tärkeinä joulun päivinä. Ainoa lohtu oli ennakoita tietää, että mikäli jossakin perheessä syntyi asian johdosta joulun kuulumatonta napinaa tai peräti mykkäkoulu, niin vaimot olivat varmasti uutenavuotena hyvällä mielellä, kun miehen tilipussissa oli tavanomaista rotevampi "kalhomainen" nippu seteleitä ja kauppiaan luotto pyysi kunnossa.

Pitäisikö havuttaa?

Oman lukunsa Voikkaan tehtaan kunnossapitotoiminnassa muodostivat silloin tällöin tapahtuneet johtokunnan jäsenten vierailut. Näissä tapauksissa insinööri Kalho piti huolen siitä, että paikat olivat vierailun aikana millimetrin tarkuudella viimeisteltynä. Töitä paistettiin niin perusteellisella pietteillä, että ylimestari Björn kerran heitti lisäsuorituksia vaatineelle Kalholle kysymyksen:

"Pitääkö myös havuttaa?"

Vastauksena oli hyvän tahtoinen hörähdys.

Kun sitten puliseeraus oli saatettu loppuun ja johtokunta saapui in corpore Voikkaalle, osa jäsenistä jäi pihalle seisokelemaan ja imeskelemään savuja pakuisista sikareista, kun taas muutama pyörähti hätäisesti tuollaisen "lakisäateisen" sadan metrin mittaisen tehdaskierroksen. Sen jälkeen vierailijat hävisivät mitään sanomatta näköpiiristä.

Tuhmempikin oppi betonivalun taian

Väinö Lindenistä, Kalhon johtamasta mestarista tehtiin aikanaan ylimestari ja todellinen ihmiskäsittelijä tehtiinkin, vaikka insinööri "hajamielisyksissään" häntä joskus juoksuttikin tehdasalueen laidalta konttoriin unohtaen tällä välin kokonaan puheilletulopyynnön aiheuttaneen asian. Linden osasi pitää alaisensa rautaisessa otteessa, mutta silkkihansikkain eikä syylolistynyt ylimääräiseen peloteluun esimiehensä tapaan, joka piti myös ylimestarinsa nuhteessa.

Syksyllä 1950 sateli hieinan lunta, kun Voikkaalla oltiin valamassa erään tehdasosaston kattoa ja ensimmäistä valutyötä joutui osaltaan johtamaan vihreä Vesänen.

"No kyllä se lumi sieltä sulaa, kun kaadetaan höyryvää betonia päälle", oli vanhan timpurin neuvo nuorelle pykmestarille. Kun

Jalmar Henrik Kalho tyttärensä Ullan kanssa — ja päässä kuuluisaksi tullut AK:n lakki.

työmaata sitten menttiin Lindenin kanssa tarkastamaan, nuorukainen matkasi työmaalle hyvällä mielin, mutta sitten muoto muuttui. Kattovalun useissa kohdissa olivat näkyvissä betoniraudat.

Kun aloittelija kertoi timpurin sanoista, pokerikasvoinen Linden tokaisi:

"Aivan oikein, kyllä vanha timpuri oli ihan oikeassa. Kuten näet, ei siellä valussa lunta ole, se on sulanut."

Vanhempi ammattilainen loihti sitten asiat siten, että

rappari sattui olemaan vapaana peittämään aloittelevan rakennusmestarin möhläyksen jäljet.

"Vai tunnetko tarvetta mennä Kalhon puheille asiaa selostamaan?"

Vesänen ei tuntenut, sillä mielessä väikkyivät peräti potkut.

Aina 1960-luvulle saakka Voikkaan tehtaan palveluksessa olevat rakensivat suurten koneiden tarvitsemat tilat kokonaisuudessaan itse. Vasta mainitulla vuosikymmenellä kuvaan astui-

vat ulkopuoliset urakoitsijat, jolloin rakennusosasto muuttui väkiriikkaasta rakentajien porukasta palvelun ja kunnossapidon "konsultiksi".

"Pitäisi sentään vähän katsoa"

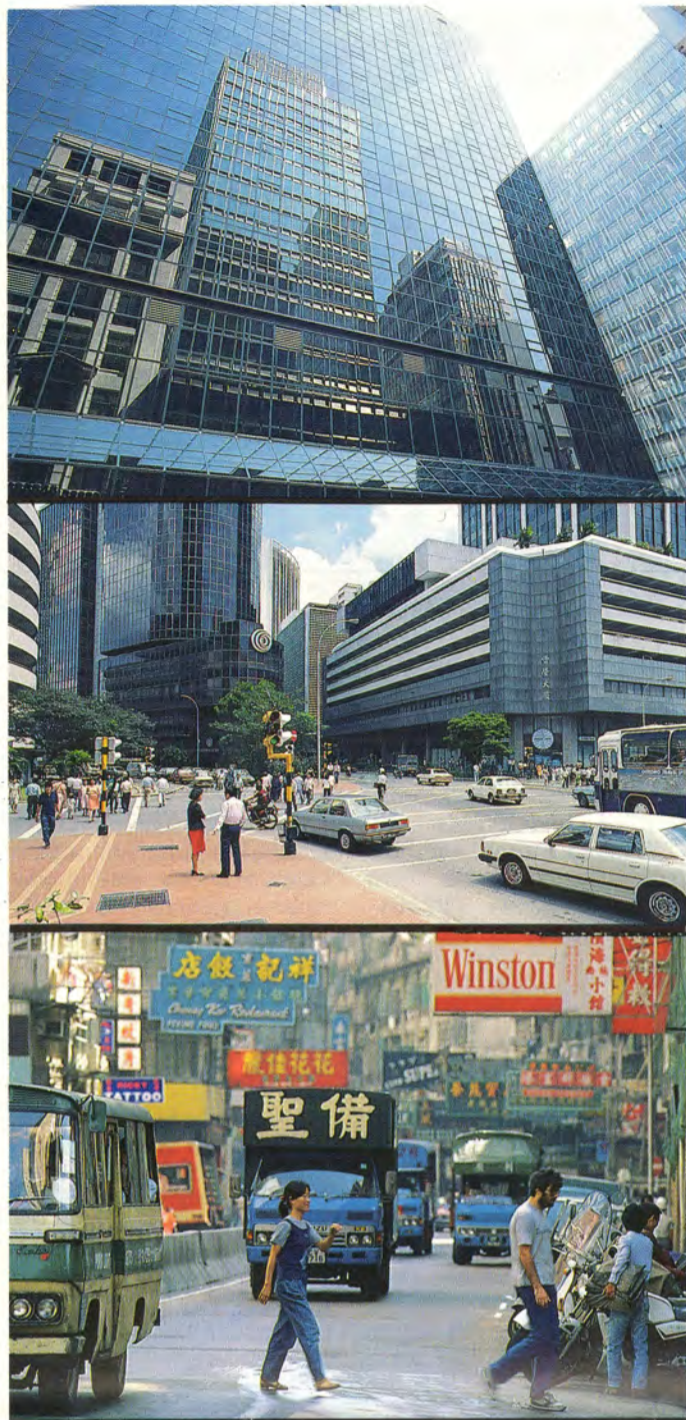
Jalmar Henrik Kalhosta riittää Voikkaalla juttua varmasti yhden sukupolven ajan eteen päin. Hänen vakaat hahmonsävyt nykyisen vanhemman polven näkömuistiin vaikkapa seuraavasta tositarinasta.

Kalho ajoi autonsa ratissa istuen silloisen Voikkaan myllyn suunnasta nykyisen portin kohdalle aikoen ylittää paikalla vilisevät tasoristeykset. Samaan aikaan tehtaalle tuli yhtä raidetta pitkin juna, joka jo kokonaisuudessaan peitti Kalhon ohjaaman auton ajoreitin. Syystä tai toisesta Kalho oli ratissa niin ajatuksissaan, ettei hän huomannut auton edessä liikkuvaa junaa, vaan törmäsi sananmukaisesti junan kylkeen.

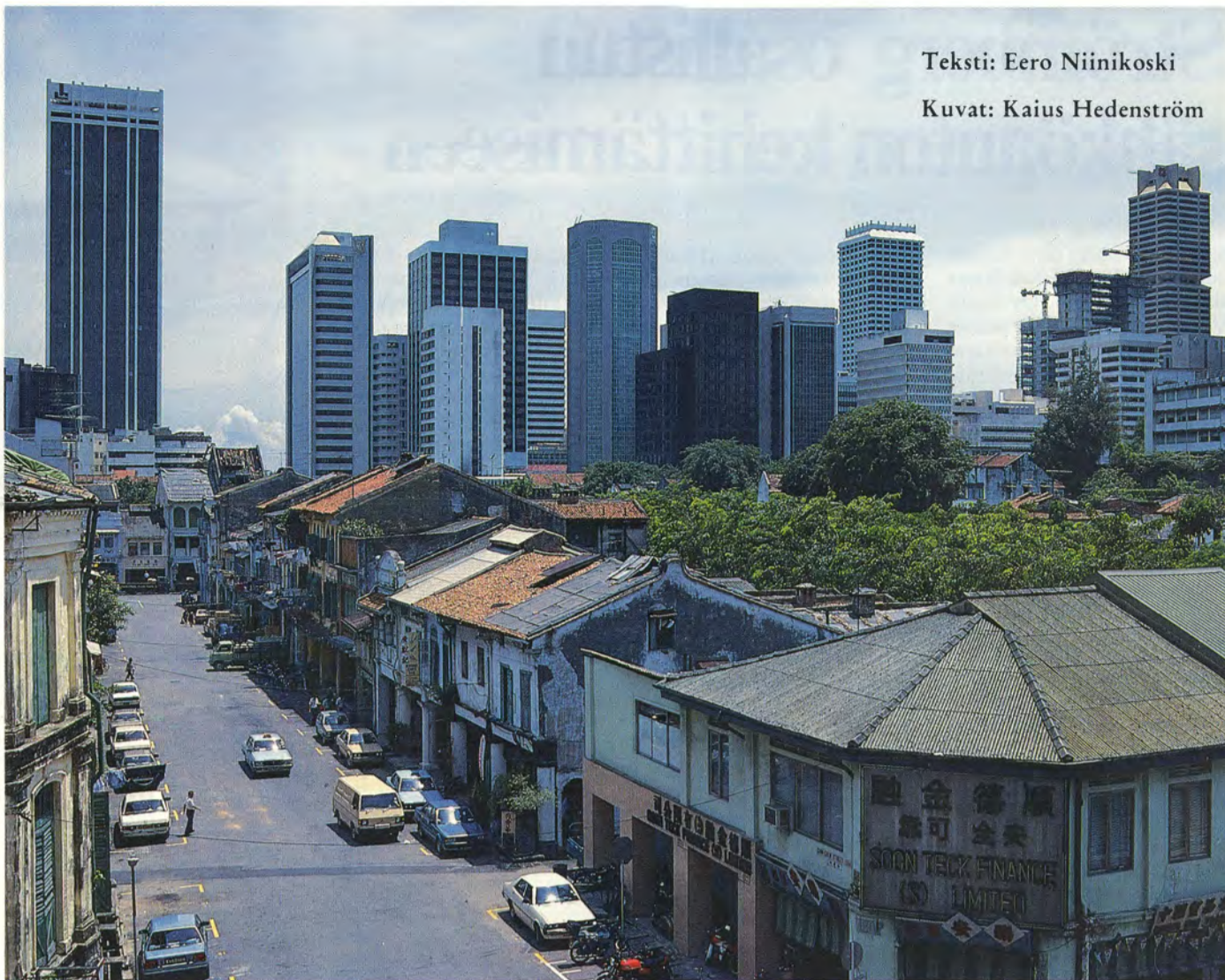
Kalho kohosi rysäyksen jälkeen hirmustuneen näköisenä jättihahmona autonsa etuistuimelta käyrän piipun päähän asetettu pakusuikaari uhmaavasti savuten ja AK:n lakki päässä. Hän seisoi tanakasti ja loukkaantumattomana maan kamaralla ja nyrkkiä heristään karjaisi VR:n veturissa hätäantyneenä olleille miehille:

"Pitäisi sitä nyt sentään vähän katsoa, miten täällä yhtiön alueella ajellaan."

Pertti Vilkki

Singaporen tarunhohtoinen kaupunkivaltio Kaakkois-Aasiassa on tänä vuonna vietänyt kaikessa hiljaisuudessa itsenäistymisensä 25-vuotisjuhlaa. Näkyvämpäänkin juhlimiseen tällä minimaalla olisi ollut aihetta, sillä Singaporen kaikinpuolinen kehitys ja erityisesti taloudellinen kasvuvauhti ovat jo pitkään olleet maailman kärkiluokkaa. Miten tämä elinvoimaisuus on vaikuttanut paperin markkinoihin ja miltä näyttää maan graafinen teollisuus? Tätä kyselivät lehtemme edustajat, jotka vierailivat Kauko-Idässä hiljattain.

Teksti: Eero Niinikoski

Kuvat: Kaius Hedenström

Kauko-Idän konttorin kiikarissa Kiinan ja Japanin markkinat

Kun nuori englantilainen paperinmyyjä Max Norris lähetettiin Singaporeen kymmenkunta vuotta sitten avaamaan markkinoita Kymmin ja sen ulkomaisten tyttäri- ja osakkuusyhtiöiden paperituotteille, oli tänne Kauko-Idän kaupalliseen hermokeskukseen ankuroitunut vain muutama suomalaisyritys.

Tänä päivänä niitä on nelisenkymmentä ja lisää tulee koko ajan. "Nämä vuodet ovat olleet todella jännittäviä aikoja. On ollut kertaikkainen kokemus työkennellä bisneksessä, joka elää, kasvaa ja muuttuu koko ajan", myhäilee Max Norris silminnähävän tyytyväisenä.

Ja hän tietää mistä puhuu. Juuri 30:nneen syntymäpäivänsä sivuuttanut Kymmene-Star Far East -yhtiön toimitusjohtaja on kasvatanut yhtiönsä liiketoimet sellaisiin mittoihin, että hänellä on kaupanteossa täytyntä olla muitakin avuja

kuin hyvää onnea.

Luvut puhuvat puolestaan: ensimmäisenä toimintavuotena Norris sai markkinoitua runsaat 10 000 tonnia. Vuodelle 1985 hän on tehnyt 100 000 tonnin myyntibudjetin, josta pitäisi kertyä n. 170 miljoonan markan liikevaihto. Tällä perusteella Norrisin johtama myyntiyhtiö on toiseksi suurin suomalaisyritys Singaporessa.

Kymmene-Star Far Eastia on ehkä kuitenkin hieman harhaanjohtavaa pitää nimenomaisesti suomalaisyhtiönä, sillä luonteeltaan se on lähinnä kansainvälinen kauppahuone. Myyntiyhtiön markkinoimista metsäteollisuustuotteista tulee Kymi-Strömberg-konserin tehtailta 35 prosenttia loppuosa koostuu sellaisista muiden valmistajien tuotteista, jotka tukevat omien laatu- ja myyntien.

Tarkemmin eriteltyä yhtiö myy Kymmin paperitehtaan puuvapaita ja päällystettyjä laatuja, MG-paperia,

itsejäljentävää Kym Copyä, Juantehtaan kartonkia, Starin, Boucher-yhtiöiden sekä Nordland Paperin hienopapereita ja Leaf River -yhtiön sellua. Lisäksi Kymmene-Star Far East myy amerikkalaisen Great Northern Neekoosan sanomalehtipaperia ja toimii Finnboardin agenttina ASEAN:n maissa.

Kymmene-Star Far Eastin päämarkkina-alue on Singapore, Malasia, Indonesia ja Hongkong. Kauppaa käydään myös Filippiinien, Pakistanin, Burman, Sri Lankan sekä Kiinan kanssa, mutta toiminta on satunnaista ja vaihtelee vuosittain melkoisesti.

Etelä-Korea on nousmassa kuvaan mukaan Leaf Riverin sellun johdosta ja Japaninkin markkinoilla alkaa yhtiöllä olla jalansijaa runsaan vuoden tiiviin työskentelyn tuloksena.

Japanin ja Kiinan markkinat kiehtovat Max Norrisin mieltä juuri nyt. Japaniin hän aikoo tarjota lähinnä Leaf Riverin sellua, mutta

hyvät mahdollisuudet ovat myös PK 8:n valmistamalla hienopaperilla ja ilmeisesti myös tietyillä kartonkiladuilla.

Kiinan kauppa on tähän saakka ollut varsin pientä. "Nyt Kiina on kuitenkin voimakkaasti hajakeskitämässä ulkomaisia ostojaan aikaisemman keskitetyn ostosysteemin sijasta. Tämä avaa myös meille täysin uusia mahdollisuuksia, joita tutkimme yhdessä hongkongilaisen agenttimme Mau Fu:n kanssa.

Kauppatavoista keskusteltaessa Max Norris näkee selvän eron lännen ja idän välillä. "Länsimaissa myyjä joutuu tekemisiin lähinnä yritysten ammattimaisten ostajien kanssa. Kauko-Idässä sen sijaan tehdään lähes poikkeuksetta kauppaa yritysten ylimmän johdon kanssa. Tämä vaatii hyvää paikallisten tapojen ja olosuhteiden tuntemusta. Muuten ei tule bisneksestä yhtään mitään", hän painottaa. Suomeksi sanottuna tämä

Kymmin Singaporen konttorin väki perhekuussa: edessä vas: lta Mary Choo, Mary Sim, Hazel Lee, Aileen Aw sekä Bernadette Martinez; takana vas: lta Peter Ashforth, Max Norris sekä Finnboardin edustaja Martin Doktor, joka työskentelee samoissa tiloissa kymiläisten kanssa.

Kymmene-Star Far Eastin toimitusjohtaja Max Norris on yksi Kymmin kansainvälisen myyntiorganisaation liikkuvaisimpia edustajia. Kiireisiä paperibisneksiä hoidetaan suuressa määrin vilkkaan teleksikirjeenvaihdon avulla. Teleksipuista Max ei pääse eroon istuu hän sitten hotellihuoneessa, lentokoneessa tai työpöytänsä takana.

merkitsee sitä, että liike- miehet ostavat Kauko-Idäs- sä paperia mieluummin ys- tävältäan Maxilta kuin kas- vottomalta Kymiltä, joka isona organisaationa on heil- le etäinen. Max Norrisin erinomaisena tukena paik- lisiin olosuhteisiin perehty- misessä on ollut hänen kiina- laissyntyinen vaimonsa Gra- ce.

Kymmene-Star Far East toimii nykyisin Singaporen keskustassa sijaitsevan Tang- lin-ostoskeskuksen 10. ker- roksessa. Samoissa tiloissa ovat myös Strömbergin pai- kallisen myyntiyhtiön edus- tajat. Melko pienissä tiloissa toimii nyt toistakymmentä henkeä, minkä vuoksi uusia toimistotiloja molemmille yhtiöille etsitään parhail- laan.

Max Norrisin lähimpänä miehenä toimii myyntijohta- ja Peter Ashforth, joka muutti Englannista Singa- poreen viime huhtikuussa. Aikaisemmin Singaporessa asuneena ja paperialan hyvin tuntevana hän on nopeasti päässyt työhön kiinni.

Yhtiön hallintopäällikkö- nä ja samalla toimistohenki- lökunnan esimiehenä toimii rouva Aileen Aw. Hän aloitti myyntiyhtiön palve- luksessa samaan aikaan kuin Norrisin, joten Aileenilla on Kymen piirissä varsin monia ystäviä. Viime elo- kuussa hän oli viikon tutus- tumismatkalla Suomeen. Reh- hellisenä mielipiteenään hän kommentoi vaikutelmiaan näin:

”Kuusankoski on hyvin pieni ja hiljainen kaupunki, kuten Helsingin, jota en osannut kuvitella miksiään pääkaupungiksi. Kaunista Suomessa on ja kaikkialla tapasin ystävällisiä ihmisiä, mutta kylmä minulla tuon viikon ajan kylläkin oli.”

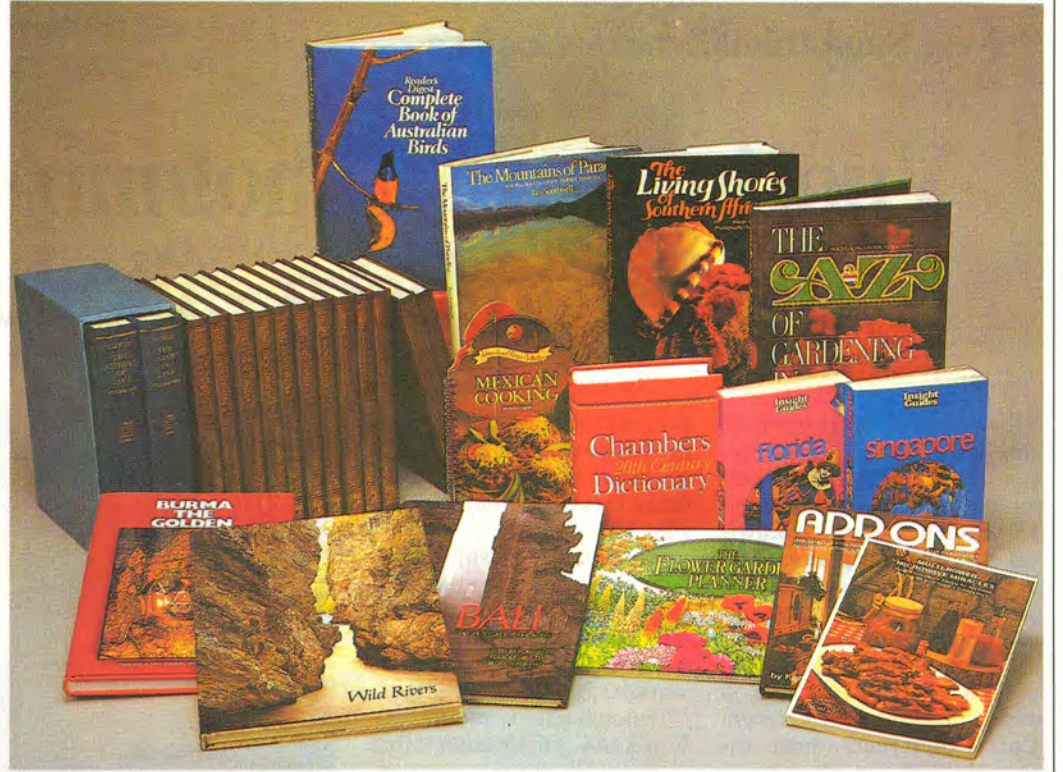
Singaporen lilliputtimain- nen kaupunkivaltio on pin- ta-alaltaan hivenen suurem- pi kuin Tampere, mutta asukkaita saarella on peräti 2,5 miljoonaa. Noin kolmas- osa heistä on kiinalaisia. Maan virallinen kieli on eng- lanti.

Singaporen hallitus toimii aktiivisesti taloudellisen kas- vun ja elintason kohottami- seksi. Niinpä Singaporessa voi törmätä sellaisiinkin il- miöihin kuin työvoimapu- laan, kuusipäiväiseen työ- viikkoon, ilmaisiin paikal- lispuheluihin, valtion voi- makkaaseen asuntotukeen, halpuihin opiskelumahdolli- suuksiin jne.

Jos valtio, joka on parla- mentaarinen demokratia, antaa etujakin, niin se pitää kansalaiset myös tiukassa ta- lutusnuorassa. Ei riitä, että hallitus jakaa neuvoja perhe- suunnittelussa ja aviopuoli- son valinnassa, vaan se huo- lehtii myös, ettei kaupunkia saastuteta pakokaasuilla eikä katukuvaa roskata holtit- tomasti.

Siksi autojen hinnat ovat jopa kalliimpia kuin Suo- messa ja tupakan tumpin heittämisestä kadulle voi saada huikean sakkorangai- suksen.

Tämä kaikki tuntuu vielä jotenkin ymmärrettävältä, mutta miten mahtaisivat suomalaiset suhtautua sel- laiseen kylttiin, jonka näimme paikallisen satama- konttorin odotustiloissa. Kyltissä luki englanniksi ja mandariinikiinaksi: ”Pitkä- tukkaisia palveluaan viimei- seksi!”

Singaporen graafinen teollisuus avaruusajassa

Kustannustoiminta ja graa- finen teollisuus ovat Singaporen valtion nopeimmin kehittyneitä aloja. Singaporessa toimii nykyisin 340 yritystä kustannus- ja painatusalalla. Niiden yhteinen liikevaihto oli viime vuonna 2,3 miljardia mark- kaa ja ne antoivat työtä lä- hes 14 000 ihmiselle. Graa- finen ala on Singaporen val- tion toiseksi suurin teolli- suudenhaara, ainoastaan va- teteollisuus menee sen ohi.

Graafisen alan kasvu on ollut todella vauhdikasta. Täydellä syyllä voidaan sanoa, että Singaporen kus- tannus- ja painatusalalla on kymmenessä vuodessa siir- rytty Gutenbergin ajasta suoraan avaruusaikaan.

Vielä kymmenen vuotta sitten Singaporessa oli graa- fisella alalla vain 190 yritystä, jotka työllistivät runsaat 8 000 ihmistä. Alan liike- vaihto tuona aikana oli va- jaat 700 miljoonaa markkaa. Mutta miten tämä huikea kehitys on ollut mahdollin- nen juuri Singaporessa?

Painatuspuolella singapo- relaiset yrittäjät ovat sijoit- taneet vain parhaimpaan tekniikkaan, joka on hanki- tu pääasiassa Euroopasta. Myös avainhenkilökunnan koulutus on tapahtunut eu- rooppalaisten kone- ja laite- valmistajien tehtailta.

Samalla kun Singaporessa on kehitetty graafisen teolli- suuden esivalmistelu- ja pai- natustekniikkaa, on kiinni- tetty aivan erityistä huomio- ta uusimman televiestinnän suomiin mahdollisuuksiin.

Suurimmilla painotaloilla on käytössään viimeisimmän tekniikan mukaiset puhelin-, telex- ja telekopioyhteydet kaikkialle maailmaan. Lisäk- si monilla taloilla on jo val- miudet ottaa tietoliikenne- satelliittien välityksellä vas- taan tekstiä, kuvia sekä val- miiksi taitettuja lehden sivu- ja.

Viime syksystä lähtien arvostettu englantilainen ta- lousalan julkaisu The Eco- nomist on tehty satelliitti- painoksena Singaporessa ja parhaillaan tunnettu ame- seki!”

rikkalainen viikkolehti Ti- me on käynnistämässä omaa satelliittipainostaan.

Käytännössä tämä tapah- tuu siten, että Timen pää- toimituksesta New Yorkista lähetetään kahden tietolii- kennesatelliitin välityksellä lehden valmiit sivut Singa- poreen sijaitsevaan vastaan- ottokeskukseen, missä säh- köinen signaali muuntuu valmiiksi painolevyiksi. Uu- simmalla tekniikalla voidaan jopa värikuvat siirtää tällä menetelmällä maapallon toi- selle puolelle.

Timen Aasian-painoksen valmistus tapahtuu Times Printers-nimisessä painolai- toksessa, joka painaa myös The Economistin satelliitti- version. Päätoimituksista tulevaan materiaaliin lisä- tään Singaporessa valmiit- tuit paikallissivut, joiden avulla molempiin lehtiin saadaan myös Kauko-Idän maita koskevaa aineistoa.

”Olemme nyt vuoden ajan saaneet kokemusta sa- telliitin välityksellä tapah- tuvasta lehden teosta, joten Timen painatuksen aloitta- minen ei ole enää niin suuri kynnyksen kuin ulkopuolinen voisi helposti kuvitella”, sa- noo painotalon johtaja Ric- ky Ang.

”Time eroaa kuitenkin The Economistista mm. painoksen suhteen, sillä sitä tehdään 100 000 kpl ja The Economistia vain 30 000. Timella on myös tiukempi paino- ja aikataulu. Meidän on saatava lehti läpi koko prosessin 16 tunnissa. Tätä var- ten olemme tehneet eräitä muutoksia uudessa paino- koneessamme ja olemme myös lisänneet sitomo- ja postituslinjojemme nopeut- ta.”

Erityisen ylpeitä singapo- relaiset ovat omasta Timen versiostaan siksi, että nope- asti painatustekniikasta ja aikaerosta johtuen lehti on aikaisemmin jakelussa Singa- poreen kuin New Yorkis- sa.

Erinomaisten kommuni- kaatioyhteyksien, graafisen alan huipputekniikan sekä korkean luokan ammattitai-

don lisäksi ulkomaisia kus- tantajia Singapore kiinnos- taa hyvien kuljetus- ja posti- yhteyksien vuoksi. Singapo- ren postilaitos ja valtiollinen lentoyhtiö Singapore Airlines antavat suurasiakkaille määrättyjä erikoisasetuja, joi- den avulla painotuotteet saadaan nopeasti ja kohtuu- kustannuksin kuluttajille.

Hyvien lentorahtiyhteyk- sien ohella Singapore voi luonnollisesti tarjota moni- puoliset kuljetusmahdollisuu- det myös meritse. Onhan Singapore maailman toiseksi vilkkain satama Rotterdam- in jälkeen.

Kun näihin tekijöihin vie- lä lisää sen, että Singapore on 25 vuotta kestäneen itse- näisyytensä aikana pystynyt kohottamaan maan talou- den ja elintason nopeam- massa tahdissa kuin lännen supermaat, ei ole mikään ihme, että sellaiset kustan- nusmaailman tunnetuimmat

nimet kuin Time-Life, Har- per & Row, McGraw Hill, Hamlyn ja Reader's Digest ovat siirtäneet melkoisen osan painatuksistaan Singa- poreen.

Kansainvälisen painatus- toiminnan ohella Singapo- resta on kehittynyt nopeasti myös merkittävä kustan- nuskeskus. Samalla kun suuret kustantajat ovat ryhty- neet painattamaan tuotteita- taan Kauko-Idässä, ne ovat perustaneet sinne myös omia tytäryhtiöitään.

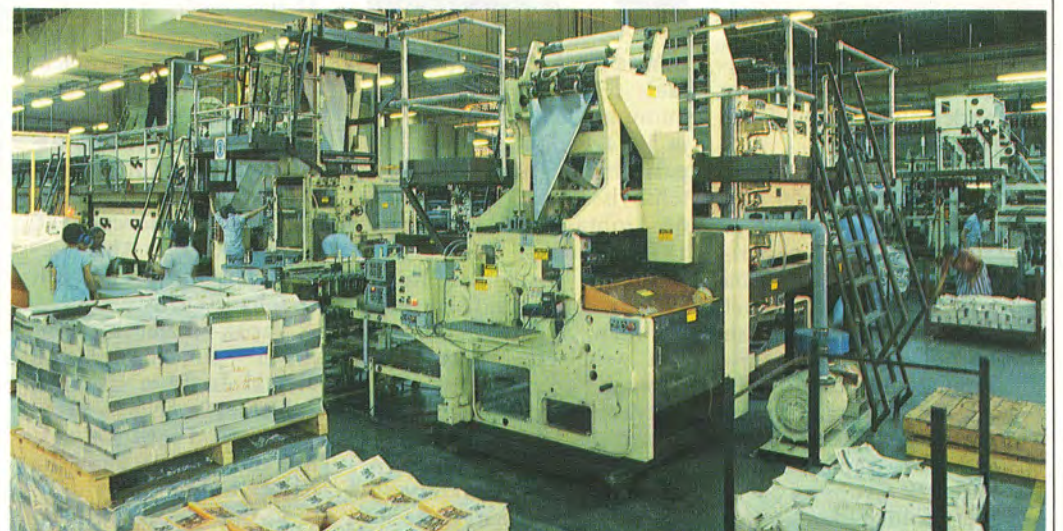
Mainion esimerkin paina- tusmaailman kansainvälisyy- destä saimme singaporelai- sessa Tien Wah Press-pai- notalossa, joka puskee töitä 24 tuntia vuorokaudessa ja 7 päivää viikossa. Tämän Kym- in hyviin asiakkaisiin kuuluvan painolaitoksen tai pi- kemminkin painotehtaan (10 suurta painokonetta) sa- leja kiertäessä kiinnittyi huomioni meidän työn alla ole- vaan kirjaseen, jossa oli tu- tunnakkaisia kuvia. Meneil- lään oli Suomea esittelevän opaskirjusen painatus, jonka tilaajana oli englantilainen kustantaja ja joka niin muo- doin oli menossa myös sikä- läisille markkinoille.

Talvisotaa esittävää kuvaa katsellessamme kiinalainen offsetpainaja kysyi mielteli- ään, miltä tuntuu kosket- taan paljain käsin lunta?

Singaporen suurimpiin paino- laitoksiin kuuluvan Times Printersin johtaja Ricky Ang painottaa, että maan graa- finen teollisuuden korkean ta- son salaisuus on huipputek- niikassa ja jatkuvassa am- mattikoulutuksessa. Tuote- kuvassa näytteitä toisen suu- ren painotalon Tien Wah Pressin vientiin toimitetuista painotuotteista.

”Ihanalta”, vakuutimme kuvaajan kanssa yhteen ää- neen, sillä tiesimme, että poistuessamme tästä ilmas- toidusta painosalista meitä odotti ulkopuolella 31 cel- siuksen kosteankuuma tro- piikkisää.

Uusinta suuntausta painatus- teollisuudessa edustaa satel- liittien avulla tapahtuva mannertenväläinen kaukopai- natus, joka alkoi Singaporessa vuosi sitten. Tänä syksynä on käynnistetty amerikkalai- sen Time-lehden Aasian-pai- noksen teko Singaporessa. Valmiit sivut singotaan New Yorkista kahden satelliitin välityksellä suoraan painolai- tokseen, missä tuliterä Hant- scho-rotatointi painaa lehden ennätysajassa. Vauhti on niin kova, että aikaeron turvin Time on Kauko-Idässä jake- lussa aiemmin kuin Yhdysval- loissa.

Solveig Sandströmillä näköalapaikka

Vuorineuvos Ekholmin ajoilta Kymi-Strömberg -aikakauteen

Viime vuonna lähti yhtiöstä eläkkeelle henkilö, joka hyvin läheltä näki ne miehet, joiden päätökset viimeisten 35 vuoden aikana vaikuttivat Kymin toimintaan.

Sihteeri **Solveig Sandström** tuli yhtiöön vastavalmistuneena ekonomina vuonna 1943. Ensimmäinen työpaikka oli osto-osastolla ja ensimmäinen esimies paroni **Curt Cedercreutz**, ensin ostopäällikkönä ja sitten konttoripäällikkönä.

Vuonna 1948 **Solveig Sandström** tuli toimitusjohtaja **K.E. Ekholmin** sihteeri. Yhtiön seuraavakin toimitusjohtaja **Kurt Swanljung** luotti Sandströmin taitoon ja kokemukseen. Yhteistyötä kesti koko Swanljungin toimitusjohtajakauden sekä vielä neljä vuotta sen jälkeen Swanljungin toimissa yhtiön hallituksen varapuheenjohtajana.

Sekä yritysmaailma että sitä ympäröivä yhteiskunta ovat voimakkaasti muuttaneet kuluneina neljänä vuosikymmenenä.

"Vielä **Ekholmin** aikana oli jokaisella yhtiöläisellä oikeus kääntyä hänen puoleensa suoraan — tätä nykyistä aikaa voi puolestaan luonnehtia järjestöjen kaudeksi."

"Vaikka asiat eivät aina

korjaantuneetkaan käymälä toimitusjohtajan luona, oli tunne tästä mahdollisuudesta tärkeä tuon ajan ihmisille."

Ensimmäinen esimies, paroni **Cedercreutz** puolestaan jäi **Solveig Sandströmin** mieleen vanhana aristokraattina, joka kuitenkin oli kansanmies, vilkas, ei ylpeä. "Yhdessä osallistuimme puola-aikana maataloustöihin ja hän oli muun konttorihenkilökunnan kanssa esimerkkinä monessa muussakin yhteisessä ponnistuksessa."

Ekholm ja Walden — kaksi patruunaa

"Ekholm, joka asui Kuusankoskella, seurasi tarkoin mitä tehtiin tapahtui ja liikkui itsekkin siellä usein. Hän tunsi ulkonäöltä lähes kaikki työläiset."

"Siinä mielessä hän oli samanlainen patruunahenkilö kuin hänen hyvä ystävänsä **Juuso Walden**, joka tuolloin vielä asui Myllykoskella."

Paperin markkinointi ei **Solveig Sandströmin** muistaman mukaan vielä **Ekholmin** aikana edellyttänyt samanlaista toimitusjohta-

"Sihteerintyössä on oleellista se, että 'respektiä' on molemmin puolin", sanoo **Solveig Sandström**.

jan henkilökohtaista panosta kuin myöhemmin — asiakkaat eivät käyneet tutus-

ulkomailla vuorineuvos **Ekholm** kuitenkin vieraili.

Näköalat laajenivat

Jos oli **Kuusankoski** toiminnan keskipiste vuorineuvos **Ekholmin** aikaan, suunnattiin katse tietoisesti ulkomaille **Kurt Swanljungin** tullessa yhtiön johtoon vuonna 1966.

Isot ulkomaiset projektit **Kanadassa**, **Länsi-Saksassa** sekä toiminnan jatkuminen myös **Englannissa** teettivät runsaasti työtä myös sihteerille: kirjeenvaihtoa piti hoitaa monella eri kielellä.

Vuorineuvos **Swanljung** hoiti yhtiön asioita enemmän **Helsingistä** kuin **Kuusankoskelta** käsin, ja siksi myös sihteerin oli muutettava työhön ja asumaan **Helsinkiin**.

Muutto muistorikkaasta tehdaskauppalasta tapahtui vuonna 1971, mutta jatkuvasti on **Solveig Sandström**in ystäväpiiri saanut kuulla muisteluja "Kanalán" ajoista "kanalamamman" kertomana.

Eräs kulttuurimuistoista liittyy nykyiseen huomattavaan muusiikkipersoonaan:

"Eräänä päivänä **Kanalán** siivojatar soitti ja kertoi pelkäävänsä uloslähtemistä, koska **Kanalán** puutarhakeinussa istuu aivan hullu mies, joka heiluttaa käsiään, välillä tutkii paperia kädessään sekä huutaa. Siivooja ei tiennyt, pitäisikö miehen vuoksi kutsua paikalle poliisi."

"Arvasin, että mies oli **Paavo Berglund**, sittemmin hyvin tunnettu orkesterinjohtaja, joka usein vieraili **Kuusankoskella** **Olavi Snell-**

manin vieraana. Olin itse antanut hänelle luvan oleskella **Kanalán** puutarhassa. **Berglund** oli ottanut partituurin mukaansa ja harjoitteli siten orkesterin johtamista **Kanalán** keinussa."

Tekniikka uutta — työ samanlaista

Mitään merkittävää sisällöllistä muutosta ei **Solveig Sandströmin** mielestä ole sihteerintyössä tapahtunut lähes neljän vuosikymmenen aikana. Kirjeiden kirjoittaminen kuitenkin on vähentynyt.

"Ennen mietittiin, miten asia voidaan kirjeessä kunnosti ilmaista. Nykyään hoidetaan asioita mielellään puhelimitse tai lähetetään telex — pääasia että asia tulee selväksi."

Konttoriteknikan kehittyminen on toisaalta helpottanut käytännön työtä: kopiokoneet ja sanojenkäsittelylaitteet ovat jo aikoja sitten syrjäyttäneet kalkkeeripaperit ja tavalliset kirjoituskoneet.

Solveig Sandström luonnehtii oman sihteerintyönsä mielenkiintoiseksi ja vaihtelevaksi — oman lisänsä työhön toi mm. yhtiön vuosikertomusten kääntäminen sekä englannin että saksan kielille.

"Sihteerintyössä oleellista on myös se, että 'respektiä' on molemmin puolin. Itse en varmaan olisi viihtynyt työssäni ellen olisi huomannut sitä arvostettavan."

"Myös se tunne, että on mukana kehittämässä yhtiötä, antaa tyydytystä sihteerin työssä", sanoo **Solveig Sandström**.

Jatkoa etusivulta.

Uusi A4-linja...

mikä mahdollistaisi molempien linjojen rinnakkaiskäytön ja tuotannon lisääntymisen lähelle 90 000 tonnia vuodessa.

Uusi arkkileikkuri on länsisaksalainen **Will**. Linjan pakkauslaitteet ovat **Willin** amerikkalaisen tytäryhtiön tuotteita.

Leikkuri leikkaa rinnakkain 10 A4-riisiä ja linjalla työskentelee 4 henkilöä 5 vuorossa.

A4-valmistuslinjaprojektin budjetti on noin 8 miljoonaa markkaa.

Järjestöt

Kuusankosken sähkömiehet os. 74

Kuusankosken sähkömiehet ry. os. 74 on syyskokouksessa valinnut puheenjohtajakseen **Olavi Simosen**, sihteerikseen **Juhani Littmanin** ja rahastonhoitajakseen **Jaako Lehdon**.

Toimikuntaan valittiin vakinaisiksi **Tapani Brandtelli**, **Matti Puustinen**, **Ari Laari**, **Esa Karhu**, **Pauli Kankahainen**, **Pekka Tuomi**, **Taisto Holopainen** ja **Heikki Juslin**.

Varalle valittiin **Kari Tiitinen**, **Antero Toivonen**, **Jari Kinnunen**, **Otto Änäkäinen**, **Arvo Honkanen**, **Pentti Ahonen**, **Raimo Kiviahjo** ja **Petri Lingvist**.

Opintosihteeriksi valittiin **Pentti Ahonen** sekä opintojaoston **Ahti Ojala**, **Matti Puustinen** ja **Kari Johansson**.

Vapaa-aikajaostoon valittiin puheenjohtajaksi **Heikki Juslin** ja jäseniksi **Jukka Hyvönen**, **Erkki Salminen**, **Pentti Ahonen**, **Mikko Laine**, **Hannu Rihu** ja **Esa Karhu**.

TSL:n edustajistoon tulivat **Pentti Ahonen** ja

Kuusaalaisille

Toimihenkilöruokailu

Ruoka-annosten hinnat **Koskelassa** ja **Voikkaan klubilla**:

"**Jonolounas**". Palveluksessa olevilta lounaslippu. **Virkamiesklubin** jäseniltä 21,—. Lapset alle 12 v 10,50 mk.

Kevytlounas. Palveluksessa olevilta lounaslippu. **Virkamiesklubin** jäseniltä 10,—. Lapset alle 12 v 5 mk.

A la carte lounas. Palveluksessa olevilta päivän hinta (osamaksuna lounaslippu). **Virkamiesklubin** jäseniltä päivän hinta. Lapset alle 12 v 1/2 päivän hinnasta.

Päivällinen (ilmoitettava etukäteen). Palveluksessa olevilta 21,—. **Virkamiesklubin** jäseniltä listahinta. Lapset alle 12 v 1/2 listahinnasta.

Ahti Ojala sekä varalle **Kari Tiitinen** ja **Juhani Littman**.

Kuusankosken paikallisjärjestön edustajistoon valittiin varsinaisiksi **O-**

Vuoden 1985 palkkakortit palkkakeskukseen

Verokirja korvataan vuonna 1985 uudella verokortilla, josta ilmenee ennakonpidätystunnus ja vähennykset. Kortti postitetaan vuoden vaihteessa verovelvollisille vanhaan tapaan yhdessä veroilmoituslomakkeiden kanssa.

Verokortit on lähetettävä **Kymin** tai **Voikkaan** palkkakeskukseen mahdollisimman pian. Toimihenkilöt lähettävät verokorttinsa palkkaosastolle **Raija Liukkoselle**.

Ennen verokortin lähettämistä on tarkistettava, että ennakonpidätystunnus on oikea.

Vuoden 1984 aikana palkkauttamalle muuttaneiden on pyydettävä verokortti **Kuusankosken** verotoimistosta.

Naisten kerhotoiminta

Neuvottelukokous **Kuusaan** ja **Voikkaan** naistenkerhojen toimihenkilöille **Toimelassa** 23.1.85 klo 14.

Akanat aloittavat kevätkauden **Toimelassa** keskiviikkona 16.1.85 klo 19.

Vilhelmiinat kokoontuvat **Voikkaan** seuratalossa torstaina 17.1.85 klo 19.

Ykköset aloittavat kevään kerhoillat **Toimelassa** tiistaina 22.1.85 klo 16.

Kakkoset kokoontuvat **Toimelassa** torstaina 17.1.85 klo 19.

ja **Kari Tiitinen**. Neuvottelevaksi luottamusmieheksi valittiin **Arvo Honkanen** ja varaneuvottelevaksi **Antti Juusela**.

Kuolleita

Johtaja, dipl.ins. **Botho Estlander** kuoli 4.12. Johtaja **Estlander** oli syntynyt **Tampereella** 6.7. 1913.

Estlander tuli yhtiön palvelukseen vuonna 1939 ja työskenteli **Kymin** paperitehtaalla käyttöinsinöörinä vuoteen 1951, jolloin hänet nimitettiin paperitehtaan tuotantopäälliköksi. Paperitehtaan ja puuhiomon teknilliseksi johtajaksi **Estlander** nimitettiin vuonna 1953 ja **Kymin** paperitehtaan isännöitsijäksi vuonna 1966.

Paperiteollisuuden johtajaksi, vastuualueenaan **Ky-**

min ja **Voikkaan** paperitehtaat, **Estlander** nimitettiin vuonna 1969. Vuosina 1973 ja 1974 **Estlander** toimi paperiryhmän johdon erikois-työntekijänä. Hän kuului yhtiön johtajistoon vuodesta 1971 lähtien.

Johtaja **Estlander** toimi useita vuosia graafisen teollisuuden ja paperiteollisuuden yhteistyöelimestä, oli **Suomen Paperitehtaitten Yhdistyksen** eri osastojen hallituksen jäsen sekä kuului **Suomen Paperi-insinöörien Yhdistyksen** johtokuntaan ja oli yhdistyksen puheenjohtaja vuosina 1965-68.

Henkilöuutiset

Keskushallinto

Vilho Suojalehto

Taluspäälliköksi yhtiön keskushallintoon on 1.5.1985 alkaen nimitetty Kymi-ryhmän kirjanpitoapäällikkö, ekon. **Vilho Suojalehto**, 53. Hänen vastualueenaan ovat yhtiön ja konsernin liikekirjanpito, tilinpäätös ja veroasiat. Suojalehto, joka on tullut Kymin palvelukseen v. 1955, toimii Kymi-Strömberg Oy:n talousjohtajan **Heikki Hakalan** alaisuudessa.

Keskushallinnon nykyinen taluspäällikkö, kauppatiet.maist. **Erkki Laitila** siirtyy Strömberg-ryhmän ulkomaanosastolle hallintopäälliköksi vastualueenaan myyntiyhtiöiden hallinto.

Kymi-ryhmä

Talousoasto

Torsten Nylund

Ekonomi **Vilho Suojalehto** siirtyessä keskushallintoon on Kymi-ryhmän talousjohtajan **Jaakko Harjun** sijaiseksi nimitetty 1.5.1985

alkaen taluspäällikkö **Torsten Nylund**, 59. Hänen vastualueenaan ovat Kymi-ryhmän budjetointi- ja kasatoiminnot sekä Kymi-ryhmän ulkomaisten myyntiyhtiöiden taloudellinen valvonta.

Kari Hakkarainen

Kymi-ryhmän laskenta-toimen päälliköksi on 1.5.1985 alkaen nimitetty ekon. **Kari Hakkarainen**, 39. Hänen vastualueenaan ovat ryhmän sisäinen ja ulkoinen laskenta sekä raportointi. Hakkarainen toimii talousjohtaja **Harjun** alaisuudessa.

Ekon. **Hakkarainen** on toiminut viimeksi taluspäällikkönä **Viira Oy:n** palveluksessa **Juankoskella**. Kymillä **Hakkarainen** työskenteli aiemmin v. 1971—1982 toimien mm. laskenta- ja hallintopäällikkönä.

Katri Mäkinen

Kirjanpitoapäälliköksi on 1.5.1985 alkaen nimitetty ekon. **Katri Mäkinen**. Hänen vastualueenaan ovat Kymi-ryhmän liikekirjanpito ja reskontra.

Materiaalihallinto

Sakari Lahdelma

Nyberg on Paperiammattiosasto 19:n luottamusmiehen. Kunnallisvaltuustossa Nyberg on ollut kaksi valtuustokautta. Kotiseutu- ja museolautakunnassa hän on toiminut 20 vuotta.

Nybergin vapaa-ajan harrastuksiin kuuluu myös matkailu ja retkeily. Merkkipäivänsä hän viettää matkoilla.

Materiaalihoitaja, dipl.ins. **Erkki Laasosen** siirtyessä eläkkeelle on materiaalihallinnossa suoritettu seuraavat nimitykset:

Kymi-ryhmän materiaalihoitajaksi on 1.8.1985 alkaen nimitetty dipl.ins., ekon. **Sakari Lahdelma**, 39. Hän siirtyy Kymille Star Paperin palveluksesta Englannista, missä hän on toiminut Starin ostojohtajana sekä avustanut varatoimitusjohtaja **Erik V. Olanderia** Kymi-Strömbergin kansainvälisten asioiden hoidossa.

Aiemmin **Lahdelma** toimi Leaf River -yhtiön talous- ja hallintojohtajana USA:ssa v. 1975—82 sekä Kymin atk- ja pts-koordinoijana sekä yrityssuunnittelupäällikkönä v. 1972—75.

Tuomo Simola

Kuljetusosaston päällikön, ins. **Antero Aholan** siirtyessä eläkkeelle on hänen seuraajakseen nimitetty 1.1.1985 alkaen varanotaari **Tuomo Simola**, 41. Hän on tullut yhtiön palvelukseen v. 1970 ja toiminut viimeksi materiaalihoitajan apulaisena.

Kymi-ryhmän ympäristösuojelutoiminnoista vastaa oman toimensa ohella 1.1.1985 alkaen johtajiston jäsen, tehtaanjohtaja **Ilmari Lindberg**.

Teknikko **Jarmo Huhtiniemi**, 28, on nimitetty vuoromestariksi Kuusankosken asemalle 1.11.1984 alkaen. Kuljetusosaston palveluksessa **Huhtiniemi** on ollut 25.6.1984 lähtien.

Teknikko **Jari Suutari**, 32, siirtyy Kuusankosken asemalta kuljetustoimistoon vuoromestariksi 1.1.1985 alkaen.

Höyryvoimalaitokset

Teknikko **Jukka Harlin**, 31, on 1.12.1984 alkaen ni-

mitetty vuoromestariksi Voikkaan höyryvoimalaitokselle.

Henkilöstöpalvelu

Rainer Borg

Asuntopäällikkö, rak.mest. **Aarne Pajulan** siirtyessä eläkkeelle hoitaa rak.mest. **Rainer Borg**, 54, hänen tehtäviään 1.1.1985 alkaen toistaiseksi.

Kirjallisuuspalvelu

Tuija Löfgren

Kirjallisuuspalvelun päällikön, dipl.ins. **Saima Wiklundin** siirtyessä eläkkeelle on hänen seuraajakseen 1.1.1985 alkaen nimitetty fil.kand. **Tuija Löfgren**. Hän on toiminut informaattikkona kirjallisuuspalvelussa v:sta 1974 lähtien.

Kirjallisuuspalvelun kirjastonhoidollisista tehtävistä huolehtii 1.1.1985 alkaen hum.kand., informaattikko **Juhani Järvi**.

Tytäryhtiöt

Star Paper

Douglas Rossall

puutarhanhoito yhdessä perheen kanssa ovat hänelle mieluisia.

1. vuoromestari **Ossi Mynttinen** Voikkaan paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 28.12. Hän on syntynyt Kuusankoskella.

Mynttinen tuli ammattikoulusta paperitehtaalle vuonna 1950. Hän hoiti paperikoneilla erilaisia tehtäviä vuoteen 1963 saakka. Vuosina 1965—75 hän toimi työnjohtajana paperitehtaalla. Nykyiseen tehtäväänsä hänet nimitettiin vuonna 1976. **Ossi Mynttisen** vapaa-aikaan kuuluu ahkera kalastelu ja kuntoliikunta.

Juankoski

Pentti Huoponen

Tehtaanjohtaja **Pentti Huoponen** Juankosken kartonkitehtaalta täyttää 50 vuotta 20.1.1985. Hän on syntynyt Anttolassa.

Pentti Huoponen tuli teh-

Kymi-Strömberg Oy:n englantilaisen tytäryhtiön Star Paper Limitedin kotimaan myyntijohtajan **Raymond Daykinin** siirtyessä eläkkeelle on hänen seuraajakseen 1.1.1985 alkaen nimitetty Mr. **Douglas Rossall**.

J.C. Harrington

Apulaismyyntijohtajaksi kotimaan myyntiin on nimitetty 1.1.1985 alkaen Mr. **J.C. Harrington**.

Papeteries Boucher

Mr. **Derek Kemp** siirtyy 1.1.1985 eläkkeelle Kymi-Strömberg Oy:n ranskalaisen tytäryhtiön Papeteries Boucher S.A.:n markkinointijohtajan tehtävistä. Hän toimii erikoistehtävissä Star Paperilla Englannissa ensi kesään saakka.

Edellä mainittujen eläkkeelle siirtymisien lisäksi vuodenvaihteessa eläkkeelle jäävät seuraavat henkilöt:

Kiinteistöhallintopäällikkö, rak.mest. **Erkki Forsell** (40 palvelusvuotta), klubien johtajatar **Paula Lehtovirta** (22), Voikkaan klubin emäntä **Sisko Niilo-Rämä** (29), hallintojohtajan sihteeri **Helvi Forsell** (39), apulaishöyryvoimapäällikkö, dipl.ins. **Vilho Räsänen** (30).

Lämmin kiitos teille kaikille, jotka muistitte minua jäädessäni eläkkeelle.

Sisko Niilo-Rämä

Järjestöt

Paperiliiton Voikkaan os. 36

Lähde Teatteriin

Voikkaan osasto tarjoaa teatterilippuja (50 kpl) jäsenille sekä heidän puolisoilleen, Kuusankosken Teatterin näytäntöihin 6.1., 13.1. ja 29.1.1985. Lipun voi käyttää näistä kolmesta parhaiten sopivaan esitykseen. Teatterilippuja saa pääluottamusmiehen ja työsuojeluvallatun toimistosta.

Käy noutamassa ja viivähdiä tuokio teatterissa — nautit.

Metalliliiton Kuusankosken os. 19

Luento- ja kurssi-ilta pidetään ravintola Sommelossa torstaina, tammikuun 24. päivänä, klo 18.00. Tilaisuus kestää klo 21:een.

Aiheina kursseilla ovat työttömyyspäivärahan muutuneet laskentaperusteet sekä ay-vakuutukset. Illan aikana tarjotaan kahvit ja lämmin iltapala.

Jäsenet, tervetuloa kuulemaan ja kyselemään esillä olevista aiheista lisää.

Toimikunta

Ravintola-päällikkö klubeille

Aija-Liisa Pekkarinen

Oy Fazer Catering Ab:n palvelukseen ravintolapäälliköksi on 17.12.1984 lähtien valittu **Aija-Liisa Pekkarinen** vastualueenaan Koskela ja Voikkaan klubi. Hänen toimipaikkansa on Koskela.

Merkkipäiviä

Kuusankoski

Tuure Nyberg

Jyrsijä **Tuure Nyberg** Kymin konekorjaamolta täyttää 60 vuotta 9.1.1985. Hän on syntynyt Kuusankoskella.

Nyberg tuli Kymin ammattikoulun oppilaaksi vuonna 1939. Työt viilaaja-oppilaana hän aloitti vuonna 1942. Jyrsijänä hän on ollut vuodesta 1946 lähtien.

Tuure Nyberg on osallistunut aktiivisesti ammattiyhdistystoimintaan vuodesta 1946 lähtien. Hän on hoitanut lukuisia luottamustehtäviä tuotantokomiteoissa ja

Bjarne Nygård

Kymin hienopaperiyksikön johtaja hum.kand., **Bjarne Nygård** täyttää 50 vuotta 16.1.1985. Hän on syntynyt Vöyrissä, Pohjanmaalla.

Vuosina 1959—63 **Nygård** oli uutistoimittajana STT:ssä. Vuosina 1960—66 hän toimi tulkkina eduskunnassa. Suomen Työnantajain Keskusliiton pr-tehtäviä hän hoiti vuosien 1963—67 aikana ja teollisuuden kansainvälisiä pr-asioita Finnfacts Instituutti ry:ssä vuosina 1967—70.

sina 1967—70.

Bjarne Nygård tuli Kymin palvelukseen pr-sihteeriksi vuonna 1970. Paperiryhmän asiakaspalvelupäälliköksi hänet nimitettiin vuonna 1973. Vuosina 1974—75 **Nygård** työskenteli johtaja **Erik V. Olanderin** apulaisena Star Paper Limitedissä Englannissa sekä Eurocan Pulp & Paper Co. Ltd:ssä Kanadassa. Vuonna 1975 hänet nimitettiin markkinointipäälliköksi ja vuonna 1976 apulaisjohtajaksi markkinointiosastolle. Voikkaan paperitehtaan myyntijohtajana hän toimi vuodesta 1980 vuoteen 1983, jolloin hänet nimitettiin Kymin paperitehtaan myyntijohtajaksi. Kymin hienopaperiyksikön johtajana hän on ollut 1.6.1984 lähtien.

Johtaja **Nygård** on ollut aina innokas urheiluihminen. Hän on hoitanut mm. Suomen Akateemisen Urheiluliiton, nykyisen Opiskelijain Liikuntaliiton puheenjohtajan tehtäviä vuosina 1967—69. Vuonna 1983 hän oli yleisurheilun Helsingin MM-kisojen tiedotusvaliokunnan puheenjohtaja.

Hänen nykyiset urheilulliset harrastuksensa painottuvat hiihtoon, juoksuun ja pyöräilyyn. Myös ulkoilu ja

UUTIS KYMI

<p>Päätoimittaja Reijo Virta puh. 2168 (suora 951-402 168)</p> <p>Toimitussihteeri Kimmo Rekimies puh. 2169 (suora 951-402 169)</p> <p>Toimituksen sihteeri Irma Niemi puh. 2173 (suora 951-402 173)</p> <p>Valokuvaaja Tuomo Pitkänen puh. 951-45 068</p> <p>Paperi: Kymin paperitehtaan KymArt Matta 100 g/m² ISSN 0358-416X</p>	<p>Kansikuva: Hannu Hautala</p> <p>Toimitus Kymi-Strömberg Oy Kymi-ryhmä Tiedotusosasto Niementie 13 45700 Kuusankoski Puh. vaihde 951-402 111</p> <p>Kirjapaino Kouvolan Kirjapaino Katajajarjuntie 45720 Kuusankoski 2 Puh. vaihde 951-231 231</p> <p>Lehden seuraava numero ilmestyy keskiviikkona 23.1. Aineiston on oltava toimituksessa viimeistään perjantaina 11.1.</p>
--	--

Kanttori Tapani Rautasuo: Nuorilta ei saa viedä musiikkia

Säveltäjä, sovittaja, kuoronjohtaja, musiikinopettaja ja kanttori **Tapani Rautasuo** on huomattava merkitys Kuusankosken musiikkielämän, etenkin sen kuorotoiminnan, eteenpäin viejänä ja kehittäjänä. Siksi Kymiyhtiön 100-vuotissäätiö halusi muistaa tätä musiikin monitoimimiestä luovuttamalla hänelle 18. joulukuuta 4.000 markan tunnustuspalkinnon ansiokkaasta toiminnastaan kirkkomusiikin hyväksi.

Kanttori Rautasuo johtamista eri kuorojen laulajista on noin puolet yhtiöläisiä tai heidän perheenjäseniään.

Musiikki kuuluu sukuun

Kanttori Rautasuo syntyi 53 vuotta sitten Mäntsälässä. Musiikki on kuulunut hänen elämänsä kehdestä saakka. "Musiikkisuus tuli tavallaan kuin suvun perintönä", lausuaa Rautasuo.

Hänen suurimpia innoittajiaan oli setä, joka oli ammattiviulisti. Myös lapsuuden pianonsoitonopettaja ja koulun uskonnonopettaja kuuluivat hänen kannustajiinsa ja innostajiinsa.

Ja suvun perintö jatkuu: omat lapset samoin kuin vaimokin, joka myös on koulutukseltaan kanttori, ovat tiukasti mukana musiikkimaailmassa.

Kuorot kiinnostivat

Vuonna 1958 Turun läheltä, Marttilasta Kuusankoskella kanttori-urkuriksi tullut nuori Rautasuo perusti ensi töikseen kirkon lapsikuoron. Samana vuonna hän otti johtoonsa vuonna 1924 perustetun Kuusankosken kirkkokuoron. Nuorisokuoron Rautasuo perusti hieman myöhemmin, vuonna 1964. Lapsi- ja nuorisokuoron "välimaastoon" syntyi 10 vuotta myöhemmin juniorikuoro.

Ketään varsinaista tienviitoittajaa tai esikuvaa ainutlaatuiselle musiikki- ja kuorotoiminnalleen Rautasuo ei

osaa nimetä, ellei sellaisiksi voi sanoa paria hänen suuresti arvostamaansa ihmistä.

"Ihailin edellisessä seurakunnassani kansakoulun opettajaa, joka toi silloin tällöin koulukuoron esiintymään jumalanpalveluksiin. Siihen aikaan kirjoitti toisaalta Kirkkomusiikki-lehdessä kirkkomuusikko, säveltäjä L.J. Strähle, joka koetti innostaa kanttoreita lapsikuorojen perustamiseen."

"Nämä Strählen kirjoitukset ja opettaja Elli Mäkipään konkreettinen näyttö lapsikuorosta jumalanpalveluksessa innostivat minut kokeilemaan täällä lapsikuoroa", kertoo kanttori Rautasuo.

Kuusankoskella kuuluu musiikki

Kuusankoskea kanttori Rautasuo pitää vireänä musiikkipaikkakuntana.

"Täällähän on toistakymmentä kuoroa ja tämä on myös perinteinen puhallinmusiikkipaikkakunta."

Menetyksenä hän pitää

Kanttori Tapani Rautasuo on tyytyväinen työhönsä — siitä hän saa voimaa jaksaa jatkossakin.

Kuusankoskella vuosikymmeniä toimineen harrastajajohdajaisen sinfoniaorkesterin kuitumista jokunen vuosi sitten.

Musiikki auttaa jaksamaan

"Paitsi henkilökohtaisesti, tunnen tyydytystä myös seurakunnallisessa mielessä, kun näen mikä rikkaus kuoroista seurakunnalle ja jumalanpalvelusmusiikille on",

pohtii Rautasuo.

Tapani Rautasuo toivoo tulevaisuudelta paitsi terveyttä myös, että nuoret jaksaisivat olla jatkossakin kiinnostuneita kuorolaulusta ja musisoinnista.

"Olen tavattoman iloinen ja mieluisasti yllätynyt tästä saamastani tunnustuksesta. Vaikka itse en ole yhtiöläinen, niin olen iloinen, että Kymiyhtiössä arvostetaan sitä, mitä näiden kuorojeni kautta kymiläisillekin annan."

Uusi painokone Tilgmannille

Kymin jalostusteollisuuteen kuuluva Oy Tilgmann Ab on ottanut käyttöön uuden rotaatio offset-painokoneen.

Japanilaisvalmisteen Komori LR 440 A4-väripainokone on varustettu tietokoneohjatulla painojäljen hallintajärjestelmällä, joka varmistaa painojäljen muuttumattomuuden ajon aikana ja lisäpainoksissa sekä talentaa muistiinsa työtä koskevat tiedot.

Hallintajärjestelmään kuuluu mm. painokoneen värisuuttimien ja väriprofiilin alkuarvojen tarkka asettaminen tietokone- ja videotekniikan avulla. Kun tietokoneelle on annettu tarvittavat tiedot, se säätää painokoneen automaattisesti. Järjestelmän ansiosta painatuksen alussa syntyvän hylkytavarain määrää vähenee ja painojälki paranee.

Järjestelmään syötetyt tiedot pysyvät tallennettuina laitteen muistissa ja ovat käytettävissä uusintapainatuksissa, mikä takaa painojäljen muuttumattomuuden edellisiin painatuksiin nähden.

Lähikuvassa Puhtaaksipiirtäjä

Puhtaaksipiirtäjä on sitä mitä nimikin sanoo: hän piirtää puhtaaksi suunnittelijan tekemät piirustusluonnokset. Puhtaaksipiirtäjä **Päivi Puranen** piirtää suunnitteluosaston Kymin konttorin suunnittelijoiden töitä.

Puhtaaksipiirtäminen alkaa siitä, kun suunnittelija tuo luonnoksen piirrettäväksi. Luonnos pannaan piirustuslaudalle ja sen päälle asetetaan kuultopaperi, jolle työ piirretään tussilla.

"Jos luonnos on selvä, työ ei vie kauan. Suunnittelijoissa on kuitenkin eroja, toiset tekevät mallinsa käsivaralla ruutupaperille ja toiset ovat puolestaan tarkkoja", Päivi Puranen kertoo.

Hitaammaksi työ muuttuu, jos piirrettäessä on muutettava mittakaavaa. "Ei tämä työ kuitenkaan vaikeaa ole. Joskus voi tietenkin tulla hankalia leikkauskuvia, joita varten on käytävä kysymässä neuvoa suunnittelijalta", hän tuumii. "Piirtäjän on myös tiedettävä kuinka paksut tai ohuet viivat hän tekee kuviin."

Yleensä piirustukset tulevat kerralla valmiiksi. Parhaillaan menneillä olevan sellutehtaan esilajitteluprojektin piirustuksia jouduu

Päivi Puranen piirtää puhtaaksi suunnittelijoiden töitä.

taan kuitenkin hiomaan niin paljon, että niihin tulee muutoksia miltei päivittäin. Projektin tasokuvat ovat olleet työn alla marraskuun alusta lähtien ja suurin piirustus, prosessikaavio, on parhaimmillaan ollut 11 metrin mittainen.

Tyypillisimpiä töitä ovat kuitenkin erilaisten laitteiden sijoituspiirustukset sekä putkistopiirustukset.

Joskus puhtaaksipiirtäjä saattaa joutua suunnittelijan

avuksi tehtaalle mittaamaan kohdetta, joka tullaan piirtämään. Sitä tapahtuu kuitenkin harvemmin, pääasiassa Päivi Puranen työskentelee piirustuslautansa ääressä keskuskonttorin neljännessä kerroksessa.

Kun piirros on valmis, puhtaaksipiirtäjä tarkastaa suunnittelijan kanssa ettei siihen ole päässyt pujahtamaan virheitä. Puhtaaksipiirtäjän huolena on lisäksi suunnittelijan laatiman osa-

luettelon puhtaaksi kirjoittaminen ja liittäminen piirustuksiin.

Alkuperäiset piirustukset jäävät suunnitteluosaston konttorin arkistoon, tilaajalle lähetetään niistä kopio. Jossain vaiheessa originaalipiirustukset myös kuvataan mikrofilmille ja siirretään konttorin mikrokuva-arkistoon, jota Päivi Puranen hoitaa piirustustyönsä ohella.

"Kaikki piirustukset kuvataan 1—2 vuoden välein. Lähetän alkuperäiset piirustukset kuvattaviksi Helsinkiin ja kuvien tultua takaisin tarkastan että kuva on laadultaan hyvä, ja että kuvan ja mikrokuvakortin tekstit täsmäyvät. Osastojen ja työkohteiden pitää olla merkittynä oikein mikrokuvakortille, koska kuvat lajitellaan niiden perusteella", Päivi Puranen kertoo.

Hän kirjoittaa myös väliaikaiset arkistokortit kuville siksi ajaksi kunnes ne on kuvattu varsinaisille mikrokuvakortteille.

Piirtäminen on kuitenkin hänen päätehtävänsä ja syrjäyttää tärkeysjärjestyksessä mikrokuvat. "Sen takia en ole vähään aikaan ehtinytkään huolehtimaan niistä", hän tuumii.

Nopea reagointi esti nielutapaturman päällystyslaitoksella

Ykköskonemiehen ripeä toiminta pelasti kolmoskonemiehen vakavalta nielutapaturmalta päällystyskone 1:llä Kuusankoskella 8. joulukuuta. Hengenvaarallisesta tilanteesta selviydettiin pelkällä säikähdyksellä nopean reaktion ja hyvän laitteistotuntumuksen avulla.

Päällystyskone 1:llä oli tapahtuma-aikana menossa päänvienti. Popella oleva tampouri oli halkaisijaltaan noin kaksimetrinen. Popelle tulevan, kiilanmuotoisen paperiradan reunat oli teipattu repeytymisen estämiseksi päänviennin aikana.

Kolmoskonemies Ari Stadin tehtävänä oli ottaa paperiradan pää tampourin alta, nostaa se tampourille sekä samalla repiä teipattua paperia pois 15—20 metrin matkalta.

Tampourin päälle

Teippiä pääsi kuitenkin menemään tampourin ympärille ja osa siitä tarttui myös Stadin vasempaan jalkaan. Vahva teippi ja paperi vetivät häntä tampourin päälle ja kohti popen ja tampourin muodostamaa

nielua. Stadin huusi apua. Paperiradan tiukkausta säätämässä ollut ykköskonemies **Touko Partti** kuuli huudon ja näki tilanteen tampourin taustaa näyttävästä peilistä.

Partti toimi ripeästi ja aukaisi toisiohaarukat, jolloin tampouri irtosi popesta noin puoli metriä, irrotti tampourin siirtymisen esteenä olleet jarrut ja pysäytti koneen "hätä-seis" -painikkeella.

Päivän pois töistä

Ykköskonemiehen toimintojen seurauksena tampouri siirtyi irti popesta ja Ari Stadin putosi syntyneestä aukosta noin 2,5 metrin matkan lattialle. Klo 12 satuneen onnettomuuden uhri vietiin sairaalaan, josta hän kuitenkin pääsi pois jo klo 13.30. Poissaolopäiviä tuli yksi.

Touko Partin ripeä ja harkittu toiminta teki tilanteesta vain "vähältä piti"-tapauksen. Avunhuudon kuulemisen jälkeen hänellä oli vain 2,5—3 sekuntia aikaa reagointiin ja toimintaan. Tällä kertaa se riitti.